

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2019

Zoologická zahrada Ústí nad Labem

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2019

Členství v organizacích:

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation

UCSZO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

SPECIES
360

KOALICE PROTI
PALMOVÉMU OLEJI

Údaje o zoo

Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace

Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
Česká republika

Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 00081582
DIČ: CZ00081582
Tel.: +420 475 503 354
+420 475 503 421
E-mail: zoo@zoousti.cz
Internet: www.zoousti.cz, www.choboti.cz
Název: Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace
Sídlo: Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem, Česká republika

Zřizovatel: statutární město Ústí nad Labem
Sídlo: Velká Hradební 8, 400 01 Ústí nad Labem
IČ: 00081531

Primátor města: Mgr. Ing. Petr Nedvědický

Statutární zástupce zoo: Ing. Roman Končel

Za věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři.

Obsah

Členství v organizacích	2
Údaje o zoo	3
Úvodní slovo ředitele	5
Zoologický útvar	7
Činnost zoologického útvaru	8
Veterinární péče	15
Výživa a krmení	18
Odchov tučňáka brýlového	20
Nový expoziční druh kuskus medvědí	24
Spojování tygrů malajských	28
Úhyn nosorožce tuponosého	30
Změny u gepardů štíhlých	32
Stavy zvířat 2019	34
Odchovy	47
Ochranářské projekty	48
Projekt Pesisir Balikpapan v roce 2019	49
Centrum pro zvířata v nouzi	53
Činnost Centra pro zvířata v nouzi	54
Ekonomicko-personální útvar	57
Činnost ekonomicko-personálního útvaru	58
Útvar kontaktu s veřejností	65
Činnost útvaru kontaktu s veřejností	66
Adopce a patroni	78
Provozní útvar	83
Činnost provozního útvaru	84
Personální obsazení	89

Úvodní slovo ředitele

Vážení přátelé a příznivci zoologické zahrady, po roce vám opět předkládám výroční zprávu Zoologické zahrady Ústí nad Labem, p. o., za rok 2019. Snažil jsem se vás informovat spolu se svými kolegy o všech událostech, které byly pro naši zoologickou zahradu v uplynulém roce významné.

Na jednání se zastupiteli města Ústí nad Labem byl v lednu představen „Návrh rozvoje zoo na období let 2018 až 2035“ v pořadí již podruhé, tentokrát pro nově zvolené zastupitele.

V měsíci únoru proběhla v naší zoo akreditační kontrola Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA), která shledala některé nedostatky, na jejichž základě bylo naší zahradě uděleno dočasné členství na dobu dvou let. Nutno podotknout, že některé z těchto zjištěných nedostatků již byly odstraněny. Podařilo se řešit i dva největší problémy, které byly naší zoo komisaři EAZA vytýkány, a to neschválený návrh rozvoje a nevyhovující expozice pro orangutany a primáty, jejichž stav dokládá dlouhodobé podfinancování zoologické zahrady v uplynulých obdobích.

Návrh rozvoje zoologické zahrady byl jednohlasně schválen dne 16. 12. 2019 Zastupitelstvem města Ústí nad Labem a v souvislosti s tím byl schválen i způsob financování nových expozic pro orangutany a primáty a další rozvoj zoo. Tímto rozhodnutím dali zástupci města jednoznačný signál, že o zoologickou zahradu stojí a podpoří její rozvoj.

Pro naši zoologickou zahradu byl rok 2019 rokem s příznivou návštěvností, když do zoologické zahrady zavítalo 168 265 návštěvníků. Tato návštěvnost byla čtvrtou nejvyšší od roku 1955, což nás velmi těší a je to pro nás i závazek do budoucnosti.

K této návštěvnosti jistě přispěly i některé odchovy zvířat, jež jsou ojed-

nělé v rámci České republiky, v některých případech můžeme hovořit o raritních evropských odchovech. Šlo zejména o mláďata tučňáků brýlových, zeber Hartmannové či jelenů bělohubých. Není náhodou, že byli naši chovatelé v dubnu oceněni cenou Bílý slon v kategorii ostatní, kdy se umístil na třetím místě odchov kajmánka malého a na prvním místě odchov mláďat korovce mexického. Toto ocenění jsme získali po několika letech. Velice si jej vážíme a já bych chtěl poděkovat všem chovatelům a zoologům, kteří se na těchto odchovech podíleli.

V roce 2019 jsme bohužel zaznamenali i ztrátu dvou zvířat, která byla v naší zoo chována po desetiletí. Jednalo se o eutanazii slonice Kaly v únoru po vleklých zdravotních problémech a ztrátu samice nosorožce Zamby, která uhynula v červenci po náhlém zhoršení zdravotního stavu ve věku téměř 49 let.

V roce 2019 byly na základě zřizovatelem poskytnutých účelových finančních prostředků dokončeny a pro veřejnost otevřeny tři nové expozice a jedna naučná stezka. Jedná se o přestavbu expozice pro tapíry čabrákové, stavbu nového zázemí pro vydry malé a stavbu nové voliéry pro australské ptáky. Tyto nové expozice byly otevřeny v měsíci dubnu, respektive květnu, stejně jako naučná Včelí stezka v horní části naší zoo.

Účelové finanční prostředky jsme využili také k zahájení projektových prací, které by měly být dokončeny v roce 2020. Jedná se zejména o projekt expozice pro ptáky jihovýchodní Asie a rekonstrukce expozice vodních ptáků.

K Zoologické zahradě Ústí nad Labem, p. o., patří i Centrum pro zvířata v nouzi, jímž prošlo více než 400 psů a 400 koček. Do Centra pro zvířata v nouzi byly v roce 2019 investovány nemalé finanční prostředky, zejména na řešení havarijního stavu střechy kotců, zakoupení nového vybavení kanceláří i nákup klece do vnitřních prostor.

Na závěr bych rád poděkoval vedení statutárního města Ústí nad Labem za podporu a snahu o řešení všech nastalých problémů, dále všem svým kolegům ze zoologické zahrady i z Centra pro zvířata v nouzi, kteří se snaží jak pro chovaná zvířata, tak pro vás návštěvníky vytvářet co nejlepší prostředí.

Zejména bych chtěl poděkovat vám všem návštěvníkům, patronům, adoptivním rodičům, sponzorům, Nadačnímu fondu Folivora a dalším jednotlivcům i organizacím, kteří zoologické zahradě fandí a pomáhají nám v naší práci.

Ing. Roman Končel, ředitel

Zoologický
útvár

Činnost zoologického útvaru

Ing. Lukáš Štěřba

K 31. 12. 2019 chovala naše zoo celkem 234 druhů (v počtu 1 345 jedinců), což je o šest druhů více než v roce 2018. Dále jsme v roce 2019 chovali 53 druhů, pro něž je veden Evropský záchranný program (EEP) nebo je vedena Evropská plemenná kniha (ESB). Za rok 2019 se rozmnožilo celkem 32 druhů. Narodilo se 126 mláďat a povedlo se jich odchovat 57.

Savci

K 31. 12. 2019 bylo v naší zoo chováno celkem 66 druhů savců v počtu 240 jedinců.

V roce 2019 byl v naší zoo ukončen chov celkem tří druhů. Jednalo se o **levharty obláčkové** (*Neofelis nebulosa*). Pár těchto kočkovitých šelem jsme deponovali do pražské zoo, abychom uvolnili prostory pro samce tygra malajského. Dále jsme do maďarské zoo deponovali náš pár **dikobrazů srstnatonosých** (*Hystrix indica*), kteří obývali ubikaci ve „starém sloninci“. Tuto budovu plánujeme v příštích letech rekonstruovat. Posledním druhem, jehož chov v Zoo Ústí nad Labem skončil, je **nosorožec tuponosý** (*Ceratotherium simum simum*). Samice Zamba začala mít zdravotní problémy spojené s jejím vysokým věkem a i přes veškerou péči a léčbu 22. července uhynula ve věku nedožitých 49 let. Její ostatky budou vystaveny v protivínském muzeu, kde jsou již vystaveny ostatky dalších dvou ústeckých nosorožců (Dana a Saši). Všichni tři se tak opět symbolicky setkají.

K zajímavým novinkám pro návštěvníky patří určitě otevření nové expozice pro **kuskusy medvědí** (*Ailurops ursinus*). Tito jedineční savci byli doposud pouze v zázemí, ale od roku 2019 je lidé mohou spatřit v pavilonu exotária. V roce 2019 jsme přivezli mladou samičku **velemyši obláčkové** (*Phloemys pallidus*) – **foto 1**. Nově sestavený pár hned dokázal během roku úspěšně odchovat dvě mláďata. Spousta událostí se odehrála u **lenochodů dvouprstých** (*Choloepus didactylus*). Během roku se uskutečnily celkem

dva transporty těchto jihoamerických savců. Našeho odchovaného mladého samečka jsme přesunuli do nedaleké drážďanské zoo a mladá samička byla transportována do Zoo Hamerton. Dále došlo k sestavení nové reprodukční skupiny (jeden samec a dvě samice). V roce 2019 jsme se ihned dočkali od této nově složené rodiny dvou mláďat. Staré, již nereprodukční samice dožijí v zázemí.

Mezi primáty se dařilo především u **lemurů kata** (*Lemur catta*) – **foto 2**. Celkem se podařilo odchovat tři mláďata. U **lemurů vari** (*Varecia variegata*) jsme se rozhodli obnovit chov. Nejdříve byla tedy přemístěna skupina tří samců do francouzské Touroparc Zoo. Následně nám byl koordinátorem doporučen nový chovný pár. Samec pochází z Münsteru a samice z italského Bussolenga. U drápkatých opiček došlo bohužel k několika úhynům starších jedinců. Jednalo se o samce **lvíčka zlatého** (*Leontopithecus rosalia*) a samici **tamarína pinčího** (*Saguinus oedipus*). Naopak pozitivní zprávou byl dovoz mladé samice **kosmana zakrslého** (*Callithrix pygmaea niveiventris*) k našemu samci. **Tamarinům bělohubým** (*Saguinus labiatus*) se podařilo odchovat jedno mládě. V budoucnu budeme muset obnovit chov těchto drápkatých opiček a pořídit nové jedince, abychom dopárovali ty osamocené. Uhynul i starý samec **chvostana bělolícího** (*Pithecia pithecia*). Nadále ale máme pár, od kterého bychom se rádi dočkali potomků. **Guerézám pláštikovým** (*Colobus guereza caudatus*) se podařilo odchovat jedno mládě. Řešili jsme také problém se dvěma dospívajícími samci, kteří by již mohli začít pářit ostatní samice. Oba samce jsme přesunuli do Zoo Lodž. Další dvě mláďata se pak narodila **mandrilům rýholícím** (*Mandrillus sphinx*) a jedno mládě **makakům kápořím** (*Macaca radiata*). U **surikat** (*Suricata suricatta*) jsme sestavili nový chovný pár a odsunuli jsme odrostlá mláďata pryč ze skupiny. Dále k nám dorazila z Anglie nová samice **pandy červené** (*Ailurus fulgens*). U kočkovitých šelem jsme se dočkali mláďat pouze u **koček slaništních** (*Leopardus geoffroyi*), naše samice porodila trojčata (1,2). O mláďata se samice vzorně starala a všechna se měla k světu. V říjnu, konkrétně 22., jsme provedli první kontrolu mláďat, určili jsme pohlaví, zvážili je a provedli odčervení a vakcinaci. Ve 49 dnech vážila jedna samička 470 g, druhá samička byla těžší a vážila 520 g. Samečka se nám pak již bohužel nepovedlo zvážit. Následná revakcinace proběhla za čtyři týdny. Jedná se tedy o další úspěšný odchod v naší zoo. Začátkem roku jsme bohužel museli utratit dvanáctiletého samce **geparda štíhlého** (*Acinonyx jubatus*). Jeho zdravotní stav se zhoršil a došlo u něj

k selhání ledvin. Od koordinátora jsme ale dostali doporučení a přivezli jsme nového mladého samce ze Safariparku Beekse Bergen. Nový samec jménem Sami přicestoval 3. května 2019. Během roku 2019 jsme ho ihned zkusili spojit s naší jedinou samicí. Naše zoologická zahrada chovala v minulosti pouze samici **tygra malajského** (*Panthera tigris jacksoni*). Začátkem roku 2019 informovala pražská zoologická zahrada, že hledá umístění pro svá odrostlá mláďata – samce Bulana a samici Wanitu. Náš pavilon šelem nedisponuje ideálními prostory pro umístění, i přesto jsme se rozhodli poskytnout útočiště pro Bulana (**foto 3**), kterému by v opačném případě hrozila kastrace. V návaznosti na zachování genofondu by se jednalo o velkou ztrátu pro tento druh. Důvodem k přesunu byla socializace Bulana a příprava na budoucí život se samicí. Během roku pak bohužel muselo dojít k utracení samičky **tuleně obecného** (*Phoca vitulina*).

Velmi smutná událost nás postihla v únoru. Ze zdravotních důvodů musela být utracena Kala, samice **slona indického** (*Elephas maximus*). Kala byla věnována maximální pozornost a péče. Dlouhodobě u ní docházelo k úbytku hmotnosti a ztrátě svalové hmoty, takže se několikrát stalo, že ve stáji spadla a na nohy se postavila pouze s pomocí lidí a speciálních po-pruhů. Kala měla i dlouhodobé problémy s nohou. V posledním půlroce svého života prodělala dvě operace – v červenci a na začátku prosince roku 2018. Byl jí odstraněn hluboký absces a později nefunkční tkáň

4

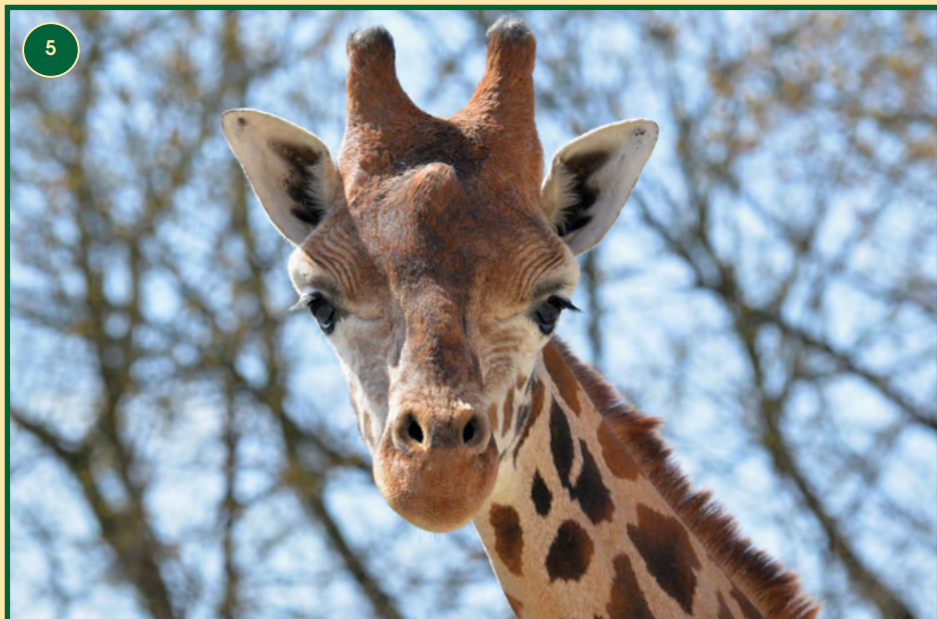
z oblasti zánětu. Její zdravotní stav se bohužel zhoršoval a dne 4. února již poněkolkáté padla a nebyla schopna se sama zvednout. Po poradě všech zainteresovaných lidí jsme se nakonec rozhodli, že již Kalu nebudeme dál trápit, a provedli jsme její eutanazii.

U **zeber Hartmannové** (*Equus zebra hartmannae*) se nám v roce 2019 narodil jeden hřebeček (**foto 4**). Naše kapacity již byly plné, a proto některá zvířata musela opustit naši zoo. Celkem jsme provedli tři transporty. Mladý hřebeček odjel do Varšavy, jedna mladá klisna do Marwellu a druhá klisna do nizozemského Kerkrade. Během roku ale došlo i ke dvěma úbytkům, jelikož jsme museli utratit dvě staré klisny. U **oslů somálských** (*Equus africanus somaliensis*) byl náš mladý samec Marcus přesunut do Zoo Beauval.

Zároveň jsme vrátili zpět do Liberce zapůjčeného plemeníka, který měl naše klisny napáříť. Jak úspěšný byl, zjistíme v roce 2020.

Další mláďata, a to celkem tři, se narodila u **antilop jeleních** (*Antilope cervicapra*). Zároveň jsme pořídili nového chovného samce ze Zoo Plzeň. Ve stádě **vodušek jelenovitých** (*Kobus ellipsiprymnus defassa*) se narodil jeden sameček. U asijských **antilop nilgau** (*Boselaphus tragocamelus*) se narodila celkem čtyři mláďata, odchovat se podařilo pouze tři z nich. U **lam alpak** (*Vicugna pacos*) se nám narodila jedna samička a došlo k odsunu jednoho samce a dvou samic. U **lam krotkých** (*Lama glama*) se po dlouhé době narodila samička. Během roku jsme si pak přivezli i novou mladou samičku, kterou příští rok zapojíme do reprodukce. U **anoa nížinných** (*Bubalus depressicornis*) musel být utracen starý samec Chris. V následujícím roce dojde k úpravě výběhu a měli bychom přivést nový mladý pár. Na Venkovském dvorku se narodilo celkem dvanáct jehňat **ovců kamerunských** (*Ovis aries aries*) a třináct kůzlat **koz holandských zakrslých** (*Capra hircus*).

U jelenovitých jsme se dočkali mláďat u **muntžaka malého** (*Muntiacus reevesi*). Celkem se narodila tři mláďata, odchovat se podařilo dvě z nich. U muntžaků jsme dovezli nového samce, abychom obměnili geny. U **siků vietnamských** (*Cervus nippon pseudaxis*) se narodilo celkem šest mláďat, odchovat se podařilo tři. Náš chovný samec již stárnul, což se projevovalo jak na jeho paroží, tak na vitalitě mláďat, rozhodli jsme se proto poříditi si nového. Koordinátorem nám byl doporučen nový samec z Erfurtu. Ve stádě **jelenů bělohubých** (*Cervus albirostris*) se narodil pouze jeden sameček. Bohužel nám uhynul nový chovný samec a budeme muset v příštím roce poříditi nového, zároveň budeme muset přesunout naše dva dospí-

vající samce do jiné zoo. V chovu **kabarů pižmových** (*Moschus moschiferus*) se situace nezměnila a pořád chováme pouze samce. Během roku ale došlo k výměně našeho samce. V Lipsku uhynul chovný samec, a proto nás kolegové poprosili o pomoc. Našeho samce v reprodukčním věku jsme přesunuli do Lipska, kde se bude moci rozmnožit. Zároveň kolegové z Lipska přemístili mladého samce kabara k nám do zoo. Uvidíme, jestli k němu v budoucnu seženeme samičku.

Na začátku roku 2019 jsme chovali celkem pět **žiraf Rothschildových** (*Giraffa camelopardalis*). Jednalo se konkrétně o tři samice (Etna, Syrenka a Sissi) a dva vykastrované samce, jejichž kastraci jsme provedli v roce 2018. Po úspěšném provedení a následné rekonvalescenci nám doporučil koordinátor, že oba vykastrovaní samečci mohou být transportováni do italské zoo Parco Faunistico Valcorba. Jako první odjel 19. 3. 2019 mladší samec jménem Saul (**foto 5**), starší samec Enjoy odjel o týden později, tedy 26. 3. 2019. Oba samce přepravoval přepravce Zoo Dvůr Králové. Oba samci byli vždy den před odjezdem nastřeleni dlouho působícím tranquilizérem. Cesta do italské zoo trvala 24 hodin. Naložení obou samců bylo poměrně rychlé a bez komplikací. Odděleného samce jsme hnali uličkou do přívěsu a samotný proces nakládání trval naštěstí pouze několik minut. Oba samci dojeli v pořádku.

Ptáci

K 31. 12. 2019 bylo v naší zoo chováno celkem 56 druhů ptáků v počtu 180 jedinců.

V roce 2019 jsme pro návštěvníky otevřeli novou voliéru australského ptactva. Díky této novince mohou lidé spatřit nové ptačí druhy. Jedná se konkrétně o **neofému ozdobnou** (*Neophema elegans*), **neofému tyrkysovou** (*Neophema pulchella*), **kystráčka modrolícího** (*Entomyzon cyanotis*) – **foto 6**, **amadinu diamantovou** (*Emblema guttata*), **amadinu Gouldové** (*Chloebia gouldiae*), **pásovníka dlouhoocasého** (*Poephila acuticauda*), **pásovníka krátkoocasého** (*Poephila cincta*). Posledním novým druhem se stala **majna chocholatá** (*Acridotheres cristatellus*). Pár je ale nyní chován v zázemí, takže ho návštěvníci zatím nemohou spatřit. Došlo také k ukončení chovu jednoho druhu. Samce **papouška senegalského** (*Poicephalus senegalus*) jsme přesunuli do deponace k jinému chovateli. Po dlouhé době jsme se dočkali mláďat u **nandu pampového** (*Rhea americana*). Celkem se vyklubalo dvanáct mláďat a odchovat se nám jich podařilo rovnou deset, z toho osm přirozeně. Dvě mláďata vylíhla v inkubátoru byla ale hned druhý den podložena pod samce k ostatním mláďatům. Velkou událostí roku byla určitě mláďata **tučňáka brýlového** (*Spheniscus demersus*). U tučňáků již začátkem roku proběhlo párování mladých zvířat a hned v květnu se nám vylíhla dvě mláďata od jednoho páru. Pro nás i pro tučňáky to byly první zkušenosti. Zpočátku vše probíhalo bez problémů. Později ale rodiče přestali mláďata krmit. Jelikož se jednalo o první mláďata, pokusili jsme se je zachránit. Bohužel menší a slabší mládě druhý den uhynulo. Druhé, větší mládě jsme začali ručně krmit, vždy jsme ho ale vraceli do dutiny na pláž k ostatním. Rodiče o něj úplně ztratili zájem, což mohlo být způsobeno i tím, že sami měli nakonec zdravotní problémy. Oba jsme začali ihned léčit, ale podařilo se nám zachránit pouze samici. Ta se později k mláďeti zase vrátila, ale stejně ho již nekrmila. Mládě jsme tedy krmili my. Ve třech a půl měsících již opustilo dutinu a bylo samostatné

(foto 7). Pak nám ale náhle uhynulo na aspergilózu. Koncem roku se nám pak vylíhla od nově sestaveného páru (stejná matka) další dvě mláďata. Druhý odchov již ale necháme plně na zvířatech, která se musejí naučit mláďata odchovat sama. U vrubozubých se vylíhla mláďata u **kachniček mandarínských** (*Aix galericulata*), celkem pět. Dále pak deset mláďat u **kachniček šedobokých** (*Callonetta leucophrys*) a dvě se vylíhla u kachny domácí na Venkovském dvorku. Dále se nám povedlo dopárovat **čejku australskou** (*Vanellus miles*) a **loskutáka posvátného** (*Gracula religiosa*). **Majny Rothschildovy** (*Leucopsar rothschildi*) měly za celý rok celkem pět mláďat, bohužel ani jedno z nich nedokázaly odchovat. U **sýčka obecného** (*Athene noctua*) proběhla výměna páru. Starý pár byl přesunut jinam a povedlo se nám sestavit nový mladý nepříbuzný pár.

Ektotermní živočichové

V roce 2019 byl v naší zoo ukončen chov několika ektotermních živočichů – **želvy ouachitské** (*Graptemys ouachitensis*), **želvy amboinské** (*Cuora amboinensis*), **baziliška páskovaného** (*Basiliscus vittatus*), **gambélie leopardí** (*Gambelia wislizenii*), **agamy Weberovy** (*Hydrosaurus weberi*), **gekončika nočního** (*Ueblepharis macularius*) – a naopak návštěvníci mohou nově vidět **agamu vousatou** (*Pogona vitticeps*).

Z plazů se nám bohužel podařilo rozmnožit pouze **leiocefala kýlnatého** (*Leiocephalus carinatus*).

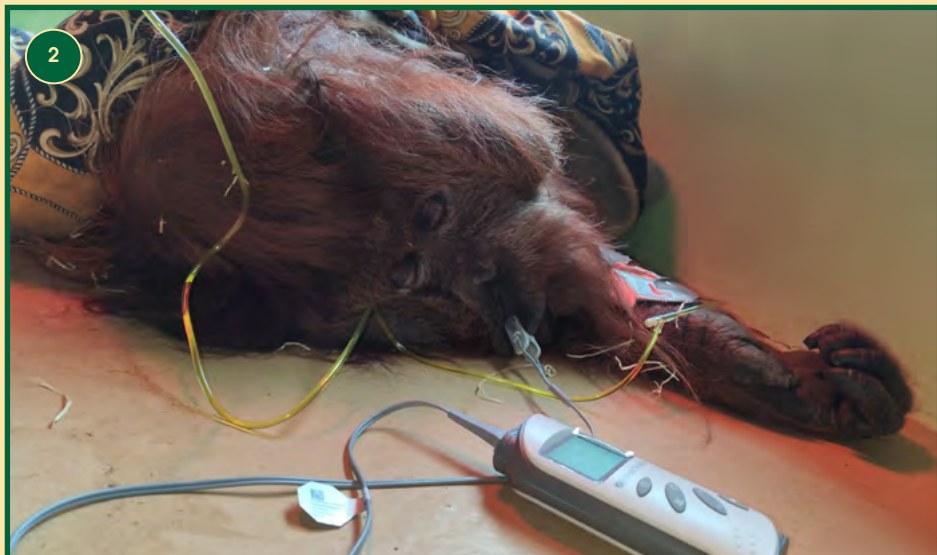
Veterinární péče

Ing. Lukáš Štěrba, MVDr. Dušan Usvald

V roce 2019 zajišťovaly veterinární preventivní a léčebnou péči dva subjekty: Sdružení veterinárních lékařů a služeb MVDr. Renata Poživilová a koncem roku na základě nového výběrového řízení MVDr. Dušan Usvald. Tak jako v minulých letech jsme spolupracovali s ostatními institucemi a laboratořemi, například s IZW Berlin, Státním veterinárním ústavem Praha, Diagnostikou, s. r. o., Ústí nad Labem, Mikrobiologickou a parazitologickou laboratoří RNDr. Veselská Ústí nad Labem, Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno, organizacemi Vedilab, Vemodia, Laboklin a dalšími, kterým patří dík a zásluhy za veterinární činnost nejen pro zoo.

Během roku byla zajištěna preventivní péče podle vakcinačního a anti-parazitologického plánu. Léčba a vyšetření zvířat se provádějí dle metodiky Státní veterinární správy ČR a vyhlášky Ministerstva zemědělství, požadavků EAZA a BALAI tak, aby vše splňovalo podmínky udělené licence. Toto vše je plánováno společně s odbornými pracovníky zoo a pravidelně kontrolováno inspektory Státní veterinární správy ČR.

V roce 2019 chovala ústecká zoo dvě samice slona indického (*Elephas maximus*). Mladší samice Kala trpěla s postupujícím časem četnými zdravotními problémy, které souvisely s nevhodným způsobem odchovu ve Vietnamu před importem do ústecké zoo v roce 1985. V posledních letech byly řešeny zejména záněty chodidlové plochy na hrudních končetinách, fatálním se ukázalo být postižení druhého prstu na levé přední končetině. I přes komplexní péči a intenzivní léčbu, která zahrnovala každodenní ošetření rány, podávání medikamentů, úpravu krmné dávky i pravidelné laboratorní vyšetření, slonice postupně slábla. V roce 2018 také podstoupila dvě operace, první v červenci a druhou v prosinci, kterými jsme se snažili o zlepšení průběhu hojení zánětu chodidla. Na začátku roku 2019 v důsledku oslabení zažila slonice několik pádů, po kterých nebyla schopna se sama zvednout, a proto musela být pomocí plachty a kurt zvednuta pracovníky zoo. Dne 4. 2. 2019 se Kale podlomila ve venkovním výběhu přední noha a upadla, byla vyčerpaná, ale i přes okolní ruch klidně ležela a odpočívala. V 15.33 hodin byla provedena eutanazie, Kala odešla v klidném hlubokém spánku (**foto 1**). Z etologického hlediska bylo důležité, aby druhá samice Delhi měla čas pochopit, že Kala uhynula. Proto byla Kala přesunuta do stáje, kde měla Delhi možnost se s ní rozloučit a vyrovnat se s událostí, která by v opačném případě mohla mít negativní následky na její další chování, a to i vůči chovatelům či ostatním slonům v případě přesunu do jiné zoo. Loučení začalo ohmatáním Kaly chobotem, poté Delhi podstoupila několik metrů a za pár minut se vrátila. Pokračovala jemným ohmatáváním každé části těla chobotem (obtáčení uší, nohou i chobotu Kaly) a během celého procesu prováděla výraznou vokalizaci s měnící se intonací i výškou. Celou noc se od Kaly nehnula a celé hodiny vedle ní

stála. Druhý den ráno byla Delhi bez větších problémů odvedena do své ložnice, aby mohla být Kala převezena na místo pitvy. V tu chvíli začala být velmi neklidná, výrazná vokalizace se projevovala mručením, pištěním i hlasitým troubením. Po převozu Kaly následovala běžná péče o Delhi dle jejího denního režimu. Z celého loučení bylo pořízeno množství obrazové a zvukové dokumentace, která bude sloužit k dalšímu pochopení biologie a welfare slonů chovaných v zajetí. Rozloučení mělo však i negativní dopad – časová prodleva mezi úhynem a pitvou měla za následek částečnou autolýzu orgánů a tím i ovlivnění některých histopatologických vyšetření. Pitva vedená MVDr. Renatou Poživilovou proběhla na dvoře u pavilonu žiraf, kde byly odebrány vzorky orgánů a odeslány na patologicko-anatomické vyšetření do SVÚ Praha. Další vzorky byly odeslány na histopatologické vyšetření do Ústavu patologické morfologie a parazitologie, VFU Brno a do IZW Berlin. Samice Delhi žije od odchodu Kaly v umělé hierarchii slon-člověk, kdy se občas snaží své podřízené postavení ve skupině změnit. U zdravé sloní samice je však toto chování v kontaktním chovu zcela běžné, díky práci chovatelů se to daří dobře zvládat. Pro Delhi se snažíme najít jiné chovatelské zázemí, kde bude mít možnost sociální vazby se zástupcem svého druhu.

Kříženec orangutana bornejského a sumaterského (*Pongo*) Ferda oslavil v roce 2019 své 50. narozeniny, jedná se o nejstaršího orangutana v Unii českých a slovenských zoologických zahrad. Jeho vysoký věk s sebou přináší zdravotní problémy – od roku 2018 se léčí s artrózou páteře a pánevních končetin. Na toto onemocnění dostává medikamenty proti bolesti a doplňky ve formě kloubní výživy, které zpomalují jeho průběh. V posledním půlroce se přidala zjevná dušnost a kašel, které signalizovaly počínající srdeční nedostatečnost. Po nasazení léků na srdeční choroby se jeho stav zlepšil, proto nemusela být provedena nebezpečná anestezie, která by umožnila důslednou diagnostiku dýchacích potíží. Na konci roku se jeho stav začal zhoršovat, projevovala se nechutí k jídlu a pití, nezájem o komunikaci, častější nahřívání zad, občasné bolestivé zasténání a nízká pravidelnost močení. Symptomy naznačovaly onemocnění ledvin, proto jsme se rozhodli pro celkovou anestezii (**foto 2**). Uspání umožnilo provést celou řadu vyšetření, aby mohla být určena přesná diagnóza a také stanovena prognóza, tj. stav, jakým se bude onemocnění vyvíjet, a jaká je šance na uzdravení. Byla odebrána krev na hematologické a biochemické vyšetření, moč k celkovému vyšetření a bylo provedeno ultrazvukové vyšetření všech orgánů. Současně byla podána léčiva a infuze pro zlepšení celkového zdravotního stavu. Výsledky vyšetření prokázaly srdeční selhávání s městnáním tekutiny na plicích a akutní selhávání ledvin, nejspíše v důsledku bakteriální infekce. Ferdův zdravotní stav se podařilo stabilizovat a zůstává v trvalé medikaci léky na úpravu činnosti srdce a funkce ledvin.

Výživa a krmení

Ing. Lukáš Štěrba, Marcela Vaňková

Výživa a krmení jsou jedním z nejdůležitějších odvětví chovu zvířat. Správná technika krmení, kvalitní a zdravotně nezávadná krmiva jsou pro živočichy nezbytně důležité. Kvalitní výživa je zároveň prevencí zdravotních komplikací, a snižuje tak veterinární náklady.

V roce 2019 činily náklady na krmení 5 546 266,25 Kč, což je o 538 210,95 Kč více než v roce 2018. Za rok 2019 jsme například nakoupili 11 292 kg mrkve, 22 936 kg krmné řepy, 1 989 kg celeru, 697 kg petržele, 960 kg rajčat, 988 kg okurek, 5 075 kg jablek, 3 145 kg hrušek a 1 264 kg žlutého melounu.

Ze živočišných krmiv se například spotřebovalo 7 200 ks vajec, 7 136,1 kg hovavčího masa (srdce, žebra, svalovina),

289,4 kg vepřového masa (plec, srdce), 2 055,7 kg vepřových kolen a 1 895,6 kg koniny. Dále jsme za rok 2019 nakoupili 3 380 kg mražených kuřat a 1 358,13 kg králíků (živých i mražených). V roce 2019 jsme zkvalitnili krmení mořskými rybami (**foto 1**), neboť jsme si nechali udělat rozborry všech živin. Tyto rozborry jsme ještě doplnili o způsob rozmrazování ryb (nasucho, nebo pod vodou). Ryby rozmrazované pod tekoucí vodou jsou hygieničtější a dochází pouze k odplavování soli, která je stejně následně dodávána na rozmrazené ryby.

Pro býložravé živočichy je přes zimní období nejdůležitější seno. V roce 2019 byla jeho cena vyšší oproti minulým letům, neboť pokračovalo sucho. Teplé počasí způsobilo zkrácení období krmení trávou (**foto 2**) a dřívější využívání sena. Celkem jsme v něm naskladnili 300 ks kulatých balíků sena (cca 96 000 kg), 180 ks balíků sena z našich luk (39 600 kg) a 600 ks malých hranatých balíků sena (cca 6 000 kg). Důležitým produktem zemědělství je také sláma, kterou využíváme k podestýlání stájí. V roce 2019 jsme nakoupili 10 ks kulatých balíků slámy. Pro žirafy a tapíra jsme nakoupili malé balíky vojtěškového sena z Francie.

Další důležitou krmnou složkou některých zvířecích druhů je listí. Jelikož v zimním období nemáme možnost krmení zelenými listy, musíme si přes

léto listů mrazit. Celkem jsme si zamrazili 200 kg listů. Toto množství je určeno pro listožravé opice, pro kabary pižmové (**foto 3**) a pro kusky medvědí. Kusky je ale velmi náročný na krmení.

Další významnou skupinou krmiv, kterou využíváme v zoologické zahradě, jsou jaderná krmiva (granuláty). Asi největší množství jaderných krmiv slouží především pro býložravce. Jelikož je velice složité stanovit nějaké přesné energetické požadavky na jednotlivé

druhy zvířat (jako je tomu u hospodářských zvířat), je velice obtížné určit, kolik jaderného krmiva předkládat. Vždy je ovšem důležité brát jaderné krmivo pouze jako doplněk. Je i velice žádoucí mít chemický rozbor živin sena (NL, sušina, vláknina...), kterým budeme v daném roce krmit. Znalost těchto hodnot nám pak může pomoci určit, kolik živin bychom měli jaderným krmivem pouze doplnit. Pro všechny býložravce je samozřejmě nejpřirozenější objemné krmivo, čemuž mají i přizpůsobenou fyziologii trávení. Objemné krmivo tedy musí u této skupiny zvířat tvořit největší část krmné dávky během dne. Jen tak docílíme optimálního trávení v bachoru, či slepém střevě u lichokopytníků, a zabráníme tím nejen zdravotním komplikacím,

ale i jiným problémům, které s překrmováním jádrem souvisejí (přerůstání rohoviny u kopyt a paznehtů, tloustnutí). Pokud se tedy jaderné krmivo používá jako doplněk, je vždy důležité, aby se zvířatům předkládalo po nakrmení objemnou píčí. Tím lze zabránit vzniku bachorových acidóz. V roce 2019 jsme zkrmili více jak 40 tun jaderných krmiv. Také jsme navázali novou spolupráci s firmou VVS Verměřovice, která nám dodává krmiva pro koňovité a jelenovité. Celkem jsme zkrmili 6 400 kg granulovaného krmiva pro koňovité a 4 800 kg pro jelenovité. Zároveň nám tato firma poskytuje bezplatný živinový rozbor sena.

Odchov tučňáka brýlového

Lukáš Ševcovic

Rok 2018 byl pro naše tučňáky spíše poznávací, k dosavadním deseti jedincům byla přivezena na podzim skupina šesti tučňáků z polské Zoo Wrocław. Bylo pozorováno, jak se tučňáci začínají chovat jako koloniální zvířata, začali se cítit bezpečněji, docházelo k párování, šarvátkám, ale také k přirozeně společnému pohybu všech jedinců.

Brzo na jaře roku 2019 jsme

pozorovali několik nově sestavených párů, které ihned po vypuštění do venkovního výběhu začaly využívat pláž s hnízdními dutinami a norami. Všichni jedinci se zdržovali spíše v horním, menším bazénu, kde mají k dispozici hnízdní pláž, a ve velkém bazénu byli viděni pouze ojedinele. Pro hnízdění měli k dispozici různé druhy proutků, jako například vrbu, břízu či lísku. Tučňákům postačí i hromada písku nebo pár oblázků, ale najdou se i jedinci, kteří jsou velice zruční stavitelé hnízd, a proto dostávají k dispozici co nejvíce druhů materiálu. První sestavené páry začaly tahat nejčastěji vrbu do svých vybraných nor a pozorovali jsme opakované páření u dvou párů. Akt není příliš dlouhý, ba naopak velice krátký, poněvadž samcova poloha je dosti vrtkavá, ale vždy záleží na zkušenostech obou jedinců. Před samotným pářením se pár tučňáků hlasitě projevuje, „troubí“, a následuje zaklánění hlavy a plácání křídel, čímž utužují své celoživotní pouto a dávají najevo, že nora je již obsazená. Několik dnů po páření snese samice první vajíčko a během dvou následujících dnů i druhé, poslední vajíčko.

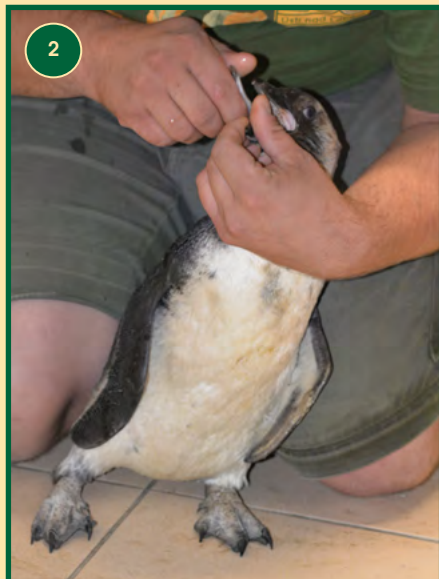
První vajíčko u našich tučňáků bylo nalezeno v noře již 9. dubna 2019 a snesla je samice jménem Bobina, která byla spárována se samcem jménem Alfie. Oba jmenovaní tučňáci dostali svá jména již v polské zoo, zatímco jedinci dovezení z anglické Zoo Paignton mají pouze identifikační čísla na křídlech (viz dále) a jména dostávají od chovatelů časem. Bobina snesla 11. dubna 2019 své druhé vajíčko a pár tučňáků se začal střídat na jejich zahřívání. Samice zahřívala před snesením druhého vajíčka již

první snesené vajíčko, čímž dochází k nesoučasnému líhnutí mláďat. Inkubace vajících u tučňáka brýlového trvá přibližně 40 dnů. Dle očekávání se 18. května 2019 vylíhlo první mládě tučňáka brýlového v ústecké zoo a po dvou dnech se vylíhlo i druhé mládě (**foto 1**). Samice i samec se v krmení obou mláďat střídali a oba agresivně bránili svou noru s mláďaty před ostatními tučňáky, ale i před chovateli. Všichni jsme si přáli, abychom nemuseli do odchovu mláďat zasahovat a vše probíhalo přirozeně. Bohužel se zdravotní stav mladšího mláděte 1. července 2019 zhoršil a rodiče je přestali krmit a začali mládě vyhazovat před svou noru. Mládě bylo zkontrolováno, zváženo a nakrmeno sondou. Bohužel zdravotní stav nebyl příznivý a následujícího dne mládě uhynulo. Dne 3. července 2019 jsme si všimli, že Bobina s Alfíem se přestávají věnovat i svému staršímu mláděti. Rozhodli jsme se, že se pokusíme mládě zachránit umělým dokrmováním,

Tabulka č. 1

Datum	Hmotnost (g)	Datum	Hmotnost (g)
2. 7.	1 100	21. 7.	2 040
3. 7.	1 150	22. 7.	2 180
4. 7.	1 130	23. 7.	2 260
5. 7.	1 175	24. 7.	2 310
6. 7.	1 190	25. 7.	2 480
7. 7.	1 250	26. 7.	2 300
8. 7.	1 350	27. 7.	2 400
9. 7.	1 410	28. 7.	2 430
10. 7.	1 450	29. 7.	2 410
11. 7.	1 510	30. 7.	2 400
12. 7.	1 600	31. 7.	2 590
13. 7.	1 680	1. 8.	2 590
14. 7.	1 755	2. 8.	2 600
15. 7.	1 760	3. 8.	2 680
16. 7.	1 805	4. 8.	2 730
17. 7.	1 800	5. 8.	2 690
18. 7.	1 870	6. 8.	2 650
19. 7.	1 900	7. 8.	2 640
20. 7.	1 940	8. 8.	2 700

ale při ponechání u rodičů, k žádné separaci nesmělo dojít. Každý den jsme mládě několikrát denně odebrali. Samec i samice ho sice bránili, ale vůbec nekrmili. Ráno probíhala kontrola zdravotního stavu, mládě bylo zváženo (**tabulka č. 1**) a sondou nakrmeno. Krmení se opakovalo několikrát denně a po pár dnech jsme mládě začali krmit rybami (**foto 2**). Společný odchov mláděte probíhal v pořádku až do 15. července 2019, kdy náhle uhynul samec Alfie. Od smrti samce se Bobina začala mláděte stranit a bylo vidět, že smrt svého druhu nese špatně. Pár dnů se pohybovala osamoceně a o mládě nejevila žádný rodičovský zájem. My jsme nadále pokračovali v dokrmování mláděte, které si na každodenní

chyťání a krmení začalo zvykat a spolupracovalo i přes ojedinělé způsobení šrámů na našich prstech. Ve stáří dva a půl měsíce mládě dosahovalo přijatelné hmotnosti a bylo pozorováno na krmení s ostatními tučňáky. Přistoupili jsme tedy k ukončení umělého dokrmování.

Pitevnické výsledky ukázaly příčinu úmrtí mladšího mláděte i samce Alfieho. U obou byla prokázána nefunkčnost jater a s tím související zdravotní problémy. Mohlo se jednat o genetický problém nebo napadení bakteriemi rodu *Clostridium*, které mají širokou škálu projevů. Zmiňované anaerobní bakterie bohužel nakazily jednoho tučňáka jménem Hundradel, kterého se podařilo po dlouhém léčení uzdravit.

První hnízdění se tedy jeví velice přijatelně, mládě (**foto 3**) se zapojilo do naší menší kolonie k ostatním tučňákům a těšili jsme se na druhé hnízdní období, které začíná od října či listopadu. Bohužel přišla krutá rána v podobě nečekaného úmrtí jedné samice (č. 81), samce (č. 55) a i prvního mláděte narozeného v českých i slovenských zoologických zahradách. Mladý tučňák zemřel na častou příčinu úmrtí u ptáků citlivých na dýchací problémy. Jednalo se o infekční onemocnění houbou rodu *Aspergillus*.

Před druhým hnízděním jsme byli v kontaktu se zkušenějšími kolegy z německých a holandských zoologických zahrad. Jejich dlouholeté znalosti s chovem tučňáků brýlových byly velkým přínosem pro budoucnost chovu tučňáků v Zoo Ústí nad Labem. Přirozenějším obdobím pro hnízdění tučňáků je právě podzim a bylo to poznat i v naší kolonii, kde oproti jednomu páru hnízdícímu na jaře zahrnily ve druhém podzimním období hned tři páry. Prvním, který snesl vajíčka, byl první pozorovaný pár už

z loňského roku a jednalo se o anglický pár (samice č. 82 a samec č. 65). Druhým párem, který snesl vajíčka, byla samice č. 59 a její samec Amigo. U obou párů se jednalo o první pokusy zahníždění a podle toho hnízdění bohužel i dopadlo – všechna vajíčka byla k naší lftosti neoplozená. Po nechávali jsme tučňáky v klidu a za žádných okolností jsme nechtěli do hnízdění zasahovat. Samotní ptáci potřebují získat zkušenosti do budoucna a jak jinak než svými chybami. Názory zoologických zahrad na to, zda mláďata, o která se ptáci přestanou z různých důvodů starat, odchovávat lidmi, nebo je ponechat jejich osudu, se dosti liší.

Třetím párem, který zahníždil, byla opět samice Bobina, která zahníždila již na jaře, ale samec Alfie uhynul, a tak začala projevovat náklonnost samci č. 69. Překvapilo nás rychlé vyhledání nového partnera ke hnízdění. Po čtyřicetidenním zahřívání dvou vajíček došlo 13. prosince 2019 k vylíhnutí prvního mláděte a 17. prosince 2019 jsme slyšeli pípat i druhé mládě. Do 26. prosince 2019 probíhalo vše v pořádku, ale tohoto dne jsme v noře slyšeli už jen jedno mládě a druhé už se nikdy nenašlo. V některých případech dochází u tučňáků k odchovu pouze staršího jednice a mladší má posloužit jako pojistka, nebo dokonce jako živá konzerva. Oba případy bývají častější ve volné přírodě, kde je odchov mláďat ovlivněn možným nedostatkem potravy a jinými podněty, ojediněle však může situace s odchovem pouze jednoho mláděte nastat i v zoologických zahradách. U nás se tak stalo a Bobina se samcem č. 69 mohli svou rodičovskou péčí věnovat svému jedinému mláděti.

Nový expoziční druh kuskus medvědí

Ing. Eliška Barcalová

Kuskus medvědí (*Ailurops ursinus*) – **foto 1** – je endemický druh, který se ve volné přírodě nachází pouze na ostrově Sulawesi neboli Celebes a na Talaudských ostrovech v Indonésii. Kuskusové medvědí jsou stromoví vačnatci, kteří žijí v horním patře tropických deštných lesů. (George, G. 1987, Dwiyahreni et al, 1999; Lee, 2000)

Kuskus medvědí, který je tak pojmenován, jelikož má tmavou a hustou srst, není ve skutečnosti medvědem, avšak jedná se o stromového vačnatce. Dlouhé drápy a ocas používá k uchycení na větvích. Ocas mu slouží spíše jako pátá končetina. Právě díky ladnosti pohybu v korunách stromů deštného pralesa se mu též přezdívá „pomalu se pohybující lesní akrobat“. (Anonymous 1)

Samice tohoto druhu, stejně jako ostatní vačnatci, rodí relativně nevyvinuté mládě, které nosí ve vaku na bříše, dokud není dostatečně samostatné. Toto období trvá přibližně osm měsíců. Hmotnost dospělého jedince bývá kolem 7–10 kg a délka 61 cm i s ocasem. (Anonymous 1)

Jedinci mají krátkou obličejovou část a chlupaté uši. Zbarvení srsti bývá od černé po šedou až hnědou se světlejším břichem v závislosti na zeměpisné poloze a věku zvířete. Chápavý ocas bez srsti tvoří celou jednu polovinu délky těla a je používán společně s předními a zadními končetinami při šplhání. Kuskus medvědí je nejprimitivnější z celé čeledi kuskusovitých. (George, 1987; Nowak, 1997; Myers, 1999; National Wildlife Federation, 2000)

Kuskus medvědí žije v párech anebo ve skupinách po třech až čtyřech jedincích. Většinu času zvířata odpočívají. Hlavní součástí krmení jsou listy, které však obsahují málo živin a celulózu, na jejich trávení je nezbytný dostatek klidu. Z tohoto důvodu jsou kuskusové v průběhu svého života spíše pasivnější. (Dwiyaheni et al, 1999; Lee, 2000)

Samec a samice přišli do naší zoo v roce 2017, avšak zpočátku byli umístěni v zázemí (**foto 2**), aby ošetřovatelé vyzorovali jejich nároky na krmení,

chování a celkově poznali, jak se o ně co nejlépe starat. K samotnému přesunu ze zázemí do pavilonu exotária došlo dne 24. června 2019.

U zvířat byla mimo jiné zaznamenávána teplota a také byly velice pečlivě vedeny záznamy o podávaném krmení a následných zbytcích. Kuskusům medvědí neposkytujeme žádné druhy ovoce, pouze zeleninu, například: mrkev (*Daucus sp.*), petržel (*Petroselinum crispum*), červenou řepu (*Beta vulgaris var. vulgaris*), bulvový celer (*Apium graveolens var. rapaceum*), řapíkatý celer (*Apium graveolens L. var. dulce*) atd. Kromě zeleniny dále dostávají speciální granule určené pouze pro kuskusy. Mezi nejvíce preferované krmení patří listy a větve stromů, jako jsou třeba meruňka obecná (*Prunus armeniaca*), slivoň švestka (*Prunus domestica*), jabloň (*Malus sp.*), sakura ozdobná (*Prunus serrulata*) a slivoň špendlík žlutý (*Prunus domestica ssp. Drap d'Or d'Espéren*). Z bylin a keřů mají rádi druhy jako ostružiník maliník (*Rubus idaeus*) a jahodník (*Fragaria sp.*). Z bílkovinných složek potravy je kuskusům přidáváno vařené vejce nebo vařené kuřecí maso.

V době, kdy kuskusové přebývali v zázemí, pro ně byla v pavilonu exotária zrenovována expozice, kterou předtím obývala skupina lenochodů dvouprstých (*Choloepus didactylus*). Do nového vnitřního výběhu byla nanesena podkladová světle zelená barva a následně byly na tomto podkladu znázorněny obrysy listů (**foto 3**). Dále byla nainstalována krmná místa, přibily další větve a dvě boudičky, aby oba obyvatelé měli i trochu klidu. Tento druh chová dle mezinárodní databáze ZIMS v Evropě kromě naší zoologické zahrady ještě polská Zoo Wrocław, kde se povedlo odchovat již dvě mláďata. Další zoo, kde je tento druh k vidění, je zoologická zahrada Pairi Daiza v Belgii, která aktuálně chová pár.

Zdroje:

George, G. 1987. Characterisation of the living species of cuscus (Marsupialia: Phalangeridae). Pp. 507-526 in M Archer, ed. Possums and Opossums: Studies in Evolution. Chipping Norton, N.S.W: Surrey Beatty & Sons Pty Limited in association with The Royal Zoological Society of New South Wales

Dwiyaheni, A., M. Kinnaird, T. O'Brien, J. Supriatna, N. Andayani. 1999. Diet and activity of the bear cuscus, *Ailurops ursinus*, in north Sulawesi, Indonesia. Journal of Mammalogy, 80 (3): 905–912

Nowak, R. 1997. „Walker’s Mammals of the World” (On line). Accessed September 25, 2001 at <http://www.press.jhu.edu/books/walker/marsupialia.phalangeridae.ailurops.html>.

Myers, P. 1999. „Family: Phalangeridae” (On line). Accessed September 26, 2001 at <http://animaldiversity.ummz.umich.edu/chordata/mammalia/diprotodontia/phalangeridae.html>

National Wildlife Federation, 2000. „International Wildlife Magazine – About this issue J/F00” (On line). Accessed September 29, 2001 at <http://www.nwf.org/internationalwildlife/2000/abtjf00.html>

Anonymous 1, Sulawesi Bear Cuscus *Ailurops ursinus* (online), (cit. 17. ledna 2020). Dostupné z: Rainforest Alliance

<https://www.rainforest-alliance.org/species/sulawesi-bear-cuscus>

Lee, R. 2000. Back Home for Kuse. Wildlife Conservation, 103 (1): 52 55

Spojování tygrů malajských

Ing. Lukáš Štěřba

Naše zoologická zahrada chovala v minulosti pouze samici tygra malajského (*Panthera tigris jacksoni*). Začátkem roku 2019 informovala pražská zoologická zahrada, že hledá umístění pro svá odrostlá mláďata – samce Bulana a samici Wanitu. Náš pavilon šelem nedisponuje ideálními prostory pro umístění, i přesto jsme se rozhodli o poskytnutí útočiště pro Bulana, kterému by v opačném případě hrozila kastrace. V návaznosti na zachování genofondu by se jednalo o velkou ztrátu pro tento druh. Důvodem k přesunu byla socializace Bulana a příprava na budoucí život se samicí. Pro rozvoj reprodukčního chování je vhodné, aby odstavené mládě mělo možnost kontaktu s opačným pohlavím. Pokud by zvíře zůstalo osamoceno po delší dobu, mohlo by se u něj projevit agresivní chování vůči ostatním zástupcům svého druhu; u samců to platí obzvlášť.

Samice Indra (**foto 1**) k nám přišla v roce 2008 ze Zoo Halle, kde se o dva roky dříve narodila. Po celou dobu svého pobytu na severu Čech neměla partnera, neboť pro ni neexistoval vhodný nepříbuzný samec pro spojení, proto nikdy neodchovala mláďata. Výjimkou byl krátký pobyt samce Kawiho v roce 2013 kvůli povodním v pražské zoo. Kawi v ústecké zoo strávil více než sedm měsíců v oddělené expozici. Samice Indra je ve vysokém věku, proto se nepředpokládá, že by mohla zabřeznout.

Bulan (**foto 2**) přicestoval do Ústí nad Labem 10. května 2019. Po vpuštění do vnitřní expozice byl díky působení transportní medicíny klidný. Po odezvě preparátů se u tygra začala projevovat nervozita a ostražitost

z nového prostředí, které dával najevo vrčením. Na nové chovatele zprvu nereagoval a nechával si vždy dostatečný odstup od mříží vedoucích z expozice do zázemí. I přes počáteční nervozitu přijímal krmení dobře. Po dvou dnech jsme mu umožnili prozkoumat venkovní expozici, kterou si postupně prošel a následující dny preferoval. Ve venkovní expozici měl neustálý vizuální kontakt se samicí Indrou, která obývá sousední výběh. Již po týdnu od transportu jsme u samice pozorovali první příznaky říje, a abychom ji podpořili, umožnili jsme oběma návštěvu vnitřní ubikace toho druhého pro zjištění pachových stop.

V červnu jsme začali pouštět samce na delší dobu do venkovního výběhu samice, aby se s prostředím seznámil. Ve středu 19. června 2019 jsme mezi vnitřními ubikacemi nainstalovali kontaktní mříž. Na změnu reagovala spíše samice, samec se držel dál. Postupem času se samec osměloval a začal chodit k mříži blíže, nosit si tam krmení a také si u ní lehat. Tento způsob kontaktu probíhal v řádu několika měsíců, aby měli oba tygři prostor pro vizuální a čichové vjemy. V říjnu jsme se rozhodli pro spojení obou jedinců ve venkovní expozici. V pátek 11. října 2019 byla oběma podána uklidňující látka, u které účinek nastupuje až po několika dnech. Šest dní od medikace jsme v ranních hodinách provedli spojení (**foto 3**). Na začátku došlo k šarvátce, která netrvala nijak dlouho, a proto jsme nemuseli zasáhnout a obě zvířata oddělovat. Pak už jen následovalo vzájemné pozorování a udržování dostatečného odstupu. Během spojení nastal krátký moment, kdy oba leželi od sebe ve vzdálenosti dvou metrů. Po několika hodinách jsme je rozdělili a přesunuli do jejich ubikací. První setkání zvířata vyčerpalo a prvotní šarvátka se u obou projevila kulháním na přední nohu. Nyní budeme čekat na další říji, abychom mohli zvířata znovu spojit.

Úhyn nosorožce tuponosého

Ing. Pavel Král

V zoologické zahradě se nesetkáváme jenom s narozením zvířat, ale i s jejich úhyny. Rok 2019 nebyl z tohoto hlediska rokem nejšťastnějším. V pondělí 22. července uhynul náš poslední nosorožec – samice Zamba (**foto 1**), jedno z ikonických zvířat naší zoo.

Zamba se narodila někdy v průběhu roku 1970 v nejstarší rezervaci Umfolozi v Jihoafrické republice, v dnešním Hluhluwe Imfolozi Parku. V roce 1972 ve věku dvou let při jedné ze známých afrických výprav tehdejšího ředitele zoologické zahrady ve Dvoře Králové Ing. Josefa Vágnera, CSc., byla odchycena. Ve Dvoře Králové strávila s ostatními dovezenými nosorožci osm let. Do naší zoo byla přivezena ve svých deseti letech v roce 1980. Kromě Zamby přišli v tomto roce i samec Dan a samice Saša. Do roku 1993 se u nás narodila tři mláďata (samci). Po úhynu rodičovského páru Dana (42 let) a Saši (41 let) v roce 2008 zůstala Zamba, až na krátký pobyt samce Pabla, v naší zoo sama.

Zamba si žila od té doby ve výběhu svým spokojeným životem. V den jejího příchodu do naší zoologické zahrady – 19. listopadu – jsme slavili její narozeniny. Využívala výhod, které jí výběh poskytoval, ať už to byly

dovezené parkosy na drbání, písčité část výběhu, kde ráda ležela, nebo kalíšť v dolní části, kde se Zamba v letních měsících osvěžovala. Občas se pásala i ve velkém travnatém výběhu žiraf (**foto 2**). Kamennou zeď a přístřešek se šotolinovou částí výběhu využívala jako ochranu proti větru a nepříznivému počasí. Samozřejmě největší radost měla z připraveného krmení, které – ať už ve výběhu, nebo ve stáji – dostávala.

Zamba byla ve svém věku ve stále dobré kondici. Zhoršení jejího zdravotního stavu začalo dne 9. července 2019, kdy přestávala přijímat potravu a už pohled na ni vypovídal, že není něco v pořádku. O den později nechutenství pokračovalo, těžce se zvedala a s obtížemi chodila. Veterinární lékař ústecké zoo MVDr. Poživil po zjištění prvních problémů okamžitě aplikoval léky. Její zdravotní stav se mírně zlepšil a hlavně došlo k jeho stabilizaci. Později dokonce začala trochu přijímat potravu. Po celou dobu obtíží byla pod stálou veterinární kontrolou, kromě aplikace léků byla prováděna další vyšetření, hlavně laboratorní vyšetření krve a moči. Bohužel 22. července ráno, kdy u ní byla zjištěna těžká kolika, se její zdravotní stav výrazně zhoršil. Zamba dostala další léky injekčně i v infuzích. Její zdravotní stav nakonec vyústil v poledních hodinách k celkovému selhání orga-

nismu a úhynu. Dožila se vysokého věku téměř 49 let, což ji v rámci evropských zoologických zahrad řadilo jako čtvrtou nejstarší. Její dlouhý život byl zásluhou výborné ošetrovatelské a veterinární péče, kterou měla po celou dobu svého chovu v zajetí.

Chov nosorožců v naší zoo jejím odchodem ale nekončí. Je naplánována přestavba nosorožčího výběhu a vnitřních stájí. Po dokončení by k nám, po domluvě s evropským koordinátorem chovu nosorožců, měli přicestovat dva mladí samci. Ústecká zoo se tak bude moci znovu začlenit do evropského chovného programu a tím pomáhat při záchraně nosorožců tuponosých.

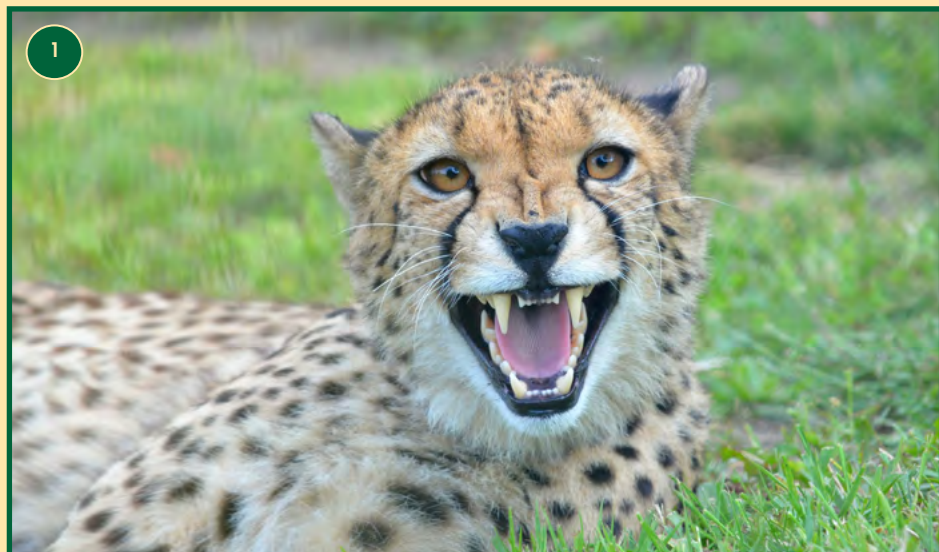
Změny u gepardů štíhlých

Ing. Lukáš Štěřba, Věra Malířová

Na začátku roku naše zoo chovala dva jedince geparda štíhlého (*Acinonyx jubatus*) – samici Virguli a samce Hobita. Bohužel se u samce začaly objevovat zdravotní problémy, které byly spojeny se selháváním ledvin. Tuto diagnózu nám potvrdily výsledky rozboru krve a moči, díky čemuž bylo vzhledem k jeho aktuálnímu stavu rozhodnuto o provedení eutanazie tohoto dvanáctiletého samce.

Od koordinátora jsme ihned dostali doporučení na nového samce, který se narodil 1. února 2017 v nizozemském Safariparku Beekse Bergen. Nový samec jménem Sami (**foto 1**) přicestoval 3. května 2019. Ve stejném měsíci se ale zároveň začalo s menší rekonstrukcí vnitřních ubikací v chovném zařízení pro samce, a tak byl Sami po příjezdu umístěn do spodního chovného zařízení pro samice. Po příjezdu byl klidný a v prvních dvou dnech mu bylo umožněno chodit pouze na menší dvorky. Nevykazoval žádné známky stresu ani strachu a na chovatele reagoval pozitivně. Do velkého výběhu byl poprvé vypuštěn o dva dny později.

Samec si postupně začal všimnout samice a vydávat akustické projevy vůči ní. Samice ale o samce zájem nejevila. Později u ní byla zaznamenána říje a jakýsi zájem o samce, a proto jsme 4. července zkusili oba spojit. Samice se ovšem chovala úplně stejně jako u dřívějšího spojování se samcem

Hobitem a i nového samce se bála. Jelikož tou dobou již byla dokončena rekonstrukce horního zařízení, odvezli jsme samce po tomto neúspěšném spojování pryč od samice.

Koncem září jsme se rozhodli pro další seznamování našich gepardů. Zpočátku měla samice k dispozici větší výběh a samec pouze menší výběh (dvorek). Poté se mezi výběhy prohodili – samice měla k dispozici pouze dvorek a samec velký výběh. Oba byli od sebe odděleni pletivem. V pátek 11. října jsme se rozhodli zkusit jinou strategii a oba jedince jsme sedovali uklidňující látkou, jejíž účinek nastupuje až za několik dní. O týden později jsme přistoupili ke spojení obou jedinců ve výběhu (**foto 2**). Nedošlo mezi nimi k žádnému fyzickému útoku, což byl velký posun. Samec samici pronásledoval, ale když se přiblížil moc, samice na něj ihned zavrčela a samec se raději stáhnul. Ráno na krmení a na noc byli oba dva rozděleni. Od 21. října už byli spolu i přes noc, ovšem na krmení jsme je stále oddělovali. Samice pak postupně začala respektovat přítomnost samce a začínala si na něj zvykat. V roce 2019 se nám tedy povedlo úspěšně sestavit harmonizující pár a samici zbavit strachu ze samců. Doufáme, že se tedy od těchto zvířat dočkáme prvních potomků.

Stavy zvířat 2019

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Savci — Mammalia						
alpaka	2.6	0.1			1.2	1.5
<i>Vicugna pacos</i>						
anoa nížinný	2.1			1.0		1.1
<i>Bubalus depressicornis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
antilopa jelení	1.5	1.2	1.0	1.1	1.2	1.4
<i>Antilope cervicapra</i>	<i>RDB = LC</i>					
dikobraz srstnatonosý	1.0.1				1.0.1	
<i>Hystrix indica</i>	<i>RDB = LC</i>					
gepard štihlý	1.1		1.0	1.0		1.1
<i>Acinonyx jubatus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU, CITES = I</i>					
gibon bělolící	1.3.1					1.3.1
<i>Nomascus leucogenys</i>	<i>EEP, RDB = CR, CITES = I</i>					
guanako	1.2					1.2
<i>Lama guanicoe</i>	<i>RDB = LC</i>					
gueréza plášťiková	5.3.1	1.0		0.1	2.0	4.2.1
<i>Colobus guereza caudatus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
hulman jávský	4.3					4.3
<i>Trachypithecus auratus</i>	<i>RDB = VU</i>					
hulman stříbrný	0.1					0.1
<i>Trachypithecus cristatus</i>	<i>RDB = NT</i>					
chvostan bělolící	2.1			1.0		1.1
<i>Pithecia pithecia</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
írbis	1.0					1.0
<i>Panthera uncia</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
jelen bělohubý	3.6	1.0		1.0		3.6
<i>Cervus albirostris</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
kabar pižmový	1.0		1.0		1.0	1.0
<i>Moschus moschiferus</i>	<i>RDB = VU, CITES = I</i>					
kaloň pobřežní	2.2					2.2
<i>Pteropus hypomelanus</i>	<i>RDB = LC</i>					
kočka slaništní	2.1	1.2			1.0	2.3
<i>Leopardus geoffroyi</i>	<i>EEP, RDB = LC, CITES = I</i>					
kočkodan – hybrid	0.1					0.1
<i>Cercopithecus mitis x albogularis</i>	<i>RDB = LC</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Savci — Mammalia						
kočkodan bělohrlý	1.0					1.0
<i>Cercopithecus albugularis</i>	<i>RDB = LC</i>					
kočkodan Brazzův	3.2					3.2
<i>Cercopithecus neglectus</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
kosman zakrslý	1.0		0.1			1.1
<i>Cebuella pygmaea niveiventris</i>	<i>RDB = LC</i>					
kotul veverovitý	4.0			2.0		2.0
<i>Saimiri sciureus</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
koza domácí	1.3	2.0				3.3
<i>Capra hircus</i>						
králík domácí – český strakáč	0.5					0.5
<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>						
kuandu obecný	1.0					1.0
<i>Coendou prehensilis</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
kůň domácí – pony	1.4					1.4
<i>Equus caballus</i>						
kuskus medvědí	1.1					1.1
<i>Ailurops ursinus</i>	<i>RDB = VU</i>					
lama krotká	1.1	0.1	0.1			1.3
<i>Lama glama</i>						
lemur kata	2.10	2.1	0.1		2.7	2.5
<i>Lemur catta</i>	<i>EEP, RDB = EN, CITES = I</i>					
lenochod dvouprstý	2.6	0.0.2			1.1	1.5.2
<i>Choloepus didactylus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
lev konžský	1.1					1.1
<i>Panthera leo bleyenberghi</i>	<i>RDB = VU</i>					
levhart mandžuský	1.1					1.1
<i>Panthera pardus orientalis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
levhart obličkový	1.1				1.1	
<i>Neofelis nebulosa</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU, CITES = I</i>					
lvíček zlatý	2.0			1.0		1.0
<i>Leontopithecus rosalia</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
makak kápový	3.3	0.0.1			0.1	3.2.1
<i>Macaca radiata</i>	<i>RDB = LC</i>					
mandril	6.5.1			2.0		4.5.1
<i>Mandrillus sphinx</i>	<i>EEP, RDB = VU, CITES = I</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Savci — Mammalia						
medvěd malajský	1.2					1.2
<i>Helarctos malayanus</i>	<i>ESB, RDB = VU, CITES = I</i>					
morče uruguayské	1.1.2			0.0.2		1.1
<i>Cavia magna</i>	<i>RDB = LC</i>					
muntžak malý	1.3.1		1.0	1.0.1		1.3
<i>Muntiacus reevesi</i>	<i>RDB = LC</i>					
nilgau	1.3	2.1			0.1	3.3
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	<i>RDB = LC</i>					
nosál bělohuby	1.1					1.1
<i>Nasua narica</i>	<i>RDB = LC</i>					
nosorožec tuponosý jižní	0.1			0.1		
<i>Ceratotherium simum simum</i>	<i>EEP, ISB, RDB = NT</i>					
orangutan – hybrid	1.0					1.0
<i>Pongo pygmaeus x abelii</i>	<i>RDB = CR, CITES = I</i>					
orangutan bornejský	0.2					0.2
<i>Pongo pygmaeus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
osel somálský	2.3				2.0	0.3
<i>Equus africanus somaliensis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
ovce domácí – kamerunská	1.9	0.2	2.0	1.0	0.2	2.9
<i>Ovis aries aries</i>						
panda červená	1.0		0.1			1.1
<i>Ailurus fulgens fulgens</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
pekari páskovaný	0.3			0.1		0.2
<i>Pecari tajacu</i>	<i>RDB = LC</i>					
prase domácí – göttingenské	0.2					0.2
<i>Sus domesticus</i>						
rosomák sibiřský	1.1					1.1
<i>Gulo gulo sibirica</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
sika vietnamský	5.12	3.0	1.0	2.1	3.2	4.9
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = LC</i>					
slon indický	0.2			0.1		0.1
<i>Elephas maximus bengalensis</i>	<i>EEP, RDB = EN, CITES = I</i>					
surikata	4.5		0.1		3.5	1.1
<i>Suricata suricatta</i>	<i>RDB = LC</i>					
šakal čabrakový	2.1					2.1
<i>Canis mesomelas</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Savci — Mammalia						
tamarín bělohubý	2.2	1.0		1.0	1.0	1.2
<i>Saguinus labiatus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
tamarín pinčí	0.2			0.1		0.1
<i>Saguinus oedipus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
tamarín žltoruký	2.0					2.0
<i>Saguinus midas</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
řasa severní	1.1					1.1
<i>Tupaia belangeri</i>	<i>RDB = LC</i>					
řapír čabrakový	1.0					1.0
<i>Tapirus indicus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
tuleň obecný	1.1			0.1		1.0
<i>Phoca vitulina</i>	<i>RDB = LC</i>					
tygr malajský	0.1		1.0			1.1
<i>Panthera tigris jacksonii</i>	<i>ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
vari černobílý	3.0		1.1		3.0	1.1
<i>Varecia variegata</i>	<i>EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I</i>					
velbloud dvouhrbý – domácí	1.4				1.0	0.4
<i>Camelus bactrianus</i>						
velemyš obláčková	1.0	0.1.1	0.1			1.2.1
<i>Phloeomys pallidus</i>	<i>ESB, RDB = LC</i>					
vlk hřivnatý	0.1					0.1
<i>Chrysocyon brachyurus</i>	<i>EEP, ISB, RDB = NT</i>					
voduška červená	1.3					1.3
<i>Kobus leche kufuensis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
voduška jelenovitá	2.3	1.0		1.0		2.3
<i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	<i>RDB = NT</i>					
vydra malá	1.1					1.1
<i>Aonyx cinereus</i>	<i>ISB, RDB = VU, CITES = I</i>					
zebra Hartmannové	5.11	1.0		0.2	1.2	5.7
<i>Equus zebra hartmannae</i>	<i>EEP, ISB, RDB = VU</i>					
žirafa Rothschildova	2.3				2.0	0.3
<i>Giraffa camelopardalis camelopardalis</i>	<i>EEP, RDB = VU</i>					

Název	stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Ptáci — Aves						
amadina diamantová		0.0.1	0.0.7	0.0.1		0.0.7
<i>Stagonopleura guttata</i>	RDB = NT					
amadina Gouldové		0.0.1	9.11	5.5		4.6.1
<i>Chloebia gouldiae</i>	RDB = NT					
ara arakanga	1.0					1.0
<i>Ara macao</i>	RDB = LC, CITES = I					
ara ararauna	1.1					1.1
<i>Ara ararauna</i>	RDB = LC					
ara červenouchý	1.1					1.1
<i>Ara rubrogenys</i>	EEP, RDB = EN, CITES = I					
ara hyacintový	1.1					1.1
<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	EEP, RDB = VU, CITES = I					
ara kaninda	1.1					1.1
<i>Ara glaucogularis</i>	EEP, ISB, RDB = CR, CITES = I					
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris</i>	RDB = VU, CITES = I					
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris mexicana</i>	ESB, RDB = VU, CITES = I					
ara zelený	1.1					1.1
<i>Ara ambigua</i>	EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I					
banánovec obecný	1.1					1.1
<i>Musophaga violacea</i>	ESB, RDB = LC					
berneška rudokrká	2.1.1					2.1.1
<i>Branta ruficollis</i>	RDB = LC					
čejka australská	1.0		0.1			1.1
<i>Vanellus miles</i>	RDB = LC					
čírka dvousvrnná	0.1					0.1
<i>Anas formosa</i>	RDB = LC					
čírka hottentotská	1.0					1.0
<i>Anas hottentota</i>	RDB = LC					
emu hnědý	1.1					1.1
<i>Dromaius novaehollandiae</i>	RDB = LC					
holub domácí	0.0.4					0.0.4
<i>Columba livia f. domestica</i>						
holub chocholatý	0.1		0.2.1			0.3.1
<i>Ocyphaps lophotes</i>	RDB = LC					

Název	stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Ptáci — Aves						
husička vdovka	0.3					0.3
<i>Dendrocygna viduata</i>	<i>RDB = LC</i>					
jeřáb mandžuský	1.1					1.1
<i>Grus japonensis</i>	<i>EEP, ISB, RDB = EN, CITES = I</i>					
kachna domácí – smaragdová	0.1					0.1
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachna domácí – zakrslá	1.1	0.0.2				1.1.2
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachnička mandarínská	1.1.1	0.1				1.2.1
<i>Aix galericulata</i>	<i>RDB = LC</i>					
kachnička šedoboká	1.1					1.1
<i>Callonetta leucophrys</i>	<i>RDB = LC</i>					
kakadu molucký	1.0					1.0
<i>Cacatua moluccensis</i>	<i>EEP, RDB = VU, CITES = I</i>					
kakadu palmový	2.2					2.2
<i>Probosciger aterrimus</i>	<i>EEP, RDB = LC, CITES = I</i>					
korunáč vějířový	1.1					1.1
<i>Goura victoria</i>	<i>ESB, RDB = NT</i>					
křepelka korunkatá	1.0					1.0
<i>Rollulus rouloul</i>	<i>RDB = NT</i>					
kur domácí			0.0.3			0.0.3
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – hedvábnička	1.0					1.0
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – velsumka	0.2			0.1		0.1
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – vyandotka	0.5			0.1		0.4
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kystráček modrolící			1.1			1.1
<i>Entomyzon cyanotis</i>	<i>RDB = LC</i>					
lori zelenoocasý	1.1					1.1
<i>Lorius chlorocercus</i>	<i>RDB = LC</i>					
loskuták posvátný	0.1		1.0			1.1
<i>Gracula religiosa</i>	<i>RDB = LC</i>					
majna chocholatá			1.1			1.1
<i>Acridotheres cristatellus</i>	<i>RDB = LC</i>					
majna Rothschildova	2.2					2.2
<i>Leucopsar rothschildi</i>	<i>EEP, RDB = CR, CITES = I</i>					

Název	stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Ptáci — Aves						
morčák bílý	2.1			1.0		1.1
<i>Mergus albellus</i>	RDB = LC					
nandu pampový	1.3	0.0.10			0.0.2	1.3.8
<i>Rhea americana</i>	RDB = NT					
papoušek senegalský	1.0				1.0	
<i>Polioptila senegalensis</i>	RDB = LC					
papoušek vlnkovaný	0.0.15	0.0.5		0.0.10		0.0.10
<i>Melospittacus undulatus</i>	RDB = LC					
pásovník dlouhoocasý			0.0.6	0.0.3		0.0.3
<i>Poephila acuticauda</i>	RDB = LC					
pásovník krátkoocasý			0.0.2		0.0.1	0.0.1
<i>Poephila cincta</i>	RDB = LC					
polák malý	6.3			0.1	4.0	2.2
<i>Aythya nyroca</i>	CROH = KOH, RDB = NT					
puščík bělavý pobaltský	1.0					1.0
<i>Strix uralensis liturata</i>	CROH = KOH, RDB = LC					
raroh velký	1.1					1.1
<i>Falco cherrug</i>	CROH = KOH, RDB = EN					
rýžovník šedý	0.0.2	0.0.2	0.0.6			0.0.10
<i>Padada oryzivora</i>	RDB = VU					
sova pálená	1.1		1.0	1.0		1.1
<i>Tyto alba</i>	CROH = SOH, RDB = LC					
sovice sněžní	2.2				1.1	1.1
<i>Nyctea scandiaca</i>	RDB = LC					
sup himálajský	1.1					1.1
<i>Gyps himalayensis</i>	RDB = NT					
sýček obecný	1.1		1.1		1.1	1.1
<i>Athene noctua</i>	CROH = SOH, RDB = LC					
traváček ozdobný			3.3	1.0		2.3
<i>Neophema elegans</i>	RDB = LC					
traváček tyrkysový			1.2	1.1		0.1
<i>Neophema pulchella</i>	RDB = LC					
tučňák brýlový	8.8	0.0.2		3.1		5.7.2
<i>Spheniscus demersus</i>	EEP, RDB = EN					
výr velký	1.1					1.1
<i>Bubo bubo</i>	CROH = OH, RDB = LC					
zoborožec vrásčitý	4.3				1.1	3.2
<i>Rhabdotornis corrugatus</i>	EEP, RDB = NT					

Název	stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Ptáci — Aves						
žako šedý	1.1.2			0.0.1	0.0.1	1.1
<i>Psittacus erithacus</i>	RDB = EN, CITES = I					

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Plazi — Reptília						
agama kočičná	1.4		0.0.1			1.4.1
<i>Physignathus cocincinus</i>						
agama molucká	1.0					1.0
<i>Hydrosaurus amboinensis</i>						
agama vousatá			2.0			2.0
<i>Pogona vitticeps</i>						
agama Weberova	1.1			1.0	0.1	
<i>Hydrosaurus weberi</i>						
aligátor americký	1.1					1.1
<i>Alligator mississippiensis</i>	RDB = LC					
bazilišek páskovaný	1.0			1.0		
<i>Basiliscus vittatus</i>	RDB = LC					
bazilišek zelený	1.2.1				1.2	0.0.1
<i>Basiliscus plumifrons</i>	RDB = LC					
čukvala zavalitá	1.1					1.1
<i>Sauromalus ater</i>	RDB = LC					
dlouhokrčka drsná	2.0.1					2.0.1
<i>Chelodina oblonga</i>	RDB = NT					
gambélie leopardí	2.2				2.2	
<i>Gambelia wislizenii</i>	RDB = LC					
gekončík noční	1.1			1.1		
<i>Eublepharis macularius</i>	RDB = LC					
hroznýš královský	1.0					1.0
<i>Boa constrictor</i>						
hroznýš královský mexický	1.1					1.1
<i>Boa constrictor imperator</i>						
hroznýšovec duhový	1.2.1		0.1			1.3.1
<i>Epicrates cenchria cenchria</i>						
chameleon jemenský	1.0					1.0
<i>Chamaeleo calyptratus</i>	RDB = LC					
ještěrka perlová	1.1			0.1		1.0
<i>Timon lepidus</i>	RDB = NT					

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Plazi — Reptilia						
kajmánek malý	1.1.9				0.0.8	1.1.1
<i>Paleosuchus trigonatus</i>	<i>RDB = LC</i>					
karetká novoguinejská	2.0					2.0
<i>Carettochelys insculpta</i>	<i>RDB = VU</i>					
korálovka mexická	1.1					1.1
<i>Lampropeltis mexicana greeri</i>	<i>RDB = LC</i>					
korálovka sedlatá sinaloaská	1.1		0.0.1			1.1.1
<i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>						
korovec jedovatý	1.0					1.0
<i>Heloderma suspectum</i>	<i>EEP, RDB = NT</i>					
korovec mexický	1.2.1					1.2.1
<i>Heloderma horridum</i>	<i>EEP, RDB = LC</i>					
kožnatka čínská	0.0.1					0.0.1
<i>Pelodiscus sinensis</i>	<i>RDB = VU</i>					
krajta královská	1.1.3		1.1	0.0.1	0.0.1	2.2.1
<i>Python regalis</i>	<i>RDB = LC</i>					
krajta zelená	1.1			0.1		1.0
<i>Morelia viridis</i>	<i>RDB = LC</i>					
krátkokrčka červenobíhá	0.0.2					0.0.2
<i>Emydura subglobosa</i>	<i>RDB = LC</i>					
leguán kubánský	1.1					1.1
<i>Cyclura nubila nubila</i>	<i>RDB = VU, CITES = I</i>					
leguán pustinný	1.3					1.3
<i>Dipsosaurus dorsalis</i>	<i>RDB = LC</i>					
leguánek modravý	1.1					1.1
<i>Petrosaurus thalassinus</i>	<i>RDB = LC</i>					
leguánek ostnitý	1.2			0.2		1.0
<i>Sceloporus magister</i>	<i>RDB = LC</i>					
leguánovec obojkový	2.0					2.0
<i>Crotaphytus collaris</i>	<i>RDB = LC</i>					
leiocefalus kýlnatý	0.0.16	0.0.2			0.0.8	0.0.10
<i>Leiocephalus carinatus</i>	<i>RDB = LC</i>					
psohlavec orinocký	2.4.4			1.0.2		1.4.2
<i>Corallus hortulanus</i>	<i>RDB = LC</i>					
scink dlouhonohý	1.0					1.0
<i>Eumeces schneideri</i>						
tilikva australská	0.0.2					0.0.2
<i>Tiliqua scincoides scincoides</i>						

Název	Stav k 1. 1. 2019	Odchov Birth	Příchod Arrival	Úhyn Death	Odchod Departure	Stav k 31. 12. 2019
Plazi — Reptilia						
žilivka obrovská	1.2			0.1		1.1
<i>Tiliqua gigas</i>						
řmonep skalní	2.3.1			2.0		0.3.1
<i>Uromastyx acanthinura</i>						
zmije obecná	0.2					0.2
<i>Vipera berus</i>	<i>CROH = KOH, RDB = LC</i>					
želva amboinská	3.0			1.0	2.0	
<i>Cuora amboinensis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
želva anámská	0.0.3					0.0.3
<i>Mauremys annamensis</i>	<i>RDB = CR, CITES = I</i>					
želva hvězdnatá	1.0					1.0
<i>Geochelone elegans</i>	<i>RDB = VU, CITES = I</i>					
želva ostruhatá	3.0					3.0
<i>Centrochelys sulcata</i>	<i>RDB = VU</i>					
želva ouachitská	0.0.1			0.0.1		
<i>Graptemys ouachitensis</i>	<i>RDB = LC</i>					
želva stepní	2.1			1.1		1.0
<i>Testudo horsfieldii</i>	<i>RDB = VU</i>					
želva tlustohrdlá	0.1					0.1
<i>Siebenrockiella crassicollis</i>	<i>ESB, RDB = VU</i>					
želva uhlířská	5.6.4			1.0	0.0.2	4.6.2
<i>Chelonoidis carbonaria</i>						
želva vroubená	1.0					1.0
<i>Testudo marginata</i>	<i>RDB = LC</i>					
želva zelenavá	1.1.3					1.1.3
<i>Testudo hermanni</i>	<i>RDB = NT</i>					
želva zubatá	3.2					3.2
<i>Cyclemys dentata</i>	<i>RDB = NT</i>					
želva žlutohnědá	1.0					1.0
<i>Testudo graeca</i>	<i>RDB = VU</i>					

Název	Stav k 31. 12. 2019
Obojživelníci – Amphibia	
drápatka vodní	0.0.5
<i>Xenopus laevis laevis</i>	RDB = LC
pralesnička azurová	0.0.17
<i>Dendrobates azureus</i>	RDB = LC
pralesnička barvířská	0.0.17
<i>Dendrobates tinctorius</i>	RDB = LC
pralesnička batiková	0.0.5
<i>Dendrobates auratus</i>	RDB = LC
pralesnička brazilská	0.0.5
<i>Dendrobates galactonotus</i>	RDB = LC
pralesnička harkelýn	0.0.7
<i>Dendrobates leucomelas</i>	RDB = LC
pralesnička pruhovaná	0.0.7
<i>Phyllobates vittatus</i>	RDB = EN
pralesnička strašná	0.0.4
<i>Phyllobates terribilis</i>	RDB = EN
ropucha argentinská	0.0.1
<i>Bufo arenarum</i>	RDB = LC
rosnice siná	0.0.4
<i>Pelodytes caerulea</i>	RDB = LC
rosnice šalamounská	0.0.1
<i>Litoria thesaurensis</i>	RDB = LC
rosnička včelí	0.0.6
<i>Phrynohyas resinificatrix</i>	RDB = LC
víčekovnice černoskvrnná	0.0.15
<i>Trachycephalus nigromaculatus</i>	RDB = LC
žebrovník Waltliův	0.0.7
<i>Pleurodeles waltli</i>	RDB = NT

Název	Stav k 31. 12. 2019
Ryby – Pisces	
bichírek úhořovitý	0.0.8
<i>Erpetoichthys calabaricus</i>	RDB = NT
dánio pruhované	0.0.20
<i>Danio rerio</i>	RDB = LC
duhovka Axelrodova	0.0.14
<i>Melanotaenia herbertaxelrodi</i>	RDB = DD
duhovka Bleherova	0.0.13
<i>Chilatherina bleheri</i>	RDB = VU
duhovka lososová	0.0.4
<i>Glossolepis incisus</i>	RDB = VU
duhovka Parkinsonova	0.0.14
<i>Melanotaenia parkinsoni</i>	
duhovka třípruhá	0.0.14
<i>Melanotaenia trifasciata</i>	
kančík přičnopruhý	0.0.1
<i>Amatitlania nigrofasciata</i>	
krunýřovec jednopruhý	0.0.5
<i>Otocinclus affinis</i>	
krunýřovec řasnatý	0.0.30
<i>Ancistrus cirrhosus</i>	
labeo červenoploutvé	0.0.2
<i>Epalzeorhynchus frenatum</i>	RDB = LC
neonka červená	0.0.20
<i>Parachanna axelrodi</i>	
pancévníček Sterbův	0.0.4
<i>Corydoras sterbai</i>	
parma Wetmoreova	0.0.2
<i>Hypsibarbus wetmorei</i>	RDB = LC
parmička čtyřpruhá	0.0.6
<i>Puntius tetrazona</i>	
parmička duhová	0.0.20
<i>Puntius titteya</i>	RDB = LC
parmička indická	0.0.10
<i>Puntius ticto</i>	RDB = LC
parmička purpurová	0.0.20
<i>Pethia nigrofasciata</i>	RDB = LC
parmička Schwanenfeldova	0.0.6
<i>Barbonymus schwanefeldii</i>	RDB = LC

Název	Stav k 31. 12. 2019
Ryby – Pisces	
parmička žraločí	0.0.6
<i>Balantiocheilos melanopterus</i>	RDB = EN
parmoun siamský	0.0.6
<i>Crossocheilus siamensis</i>	
peřovec skvrnitý	0.0.5
<i>Synodontis eupterus</i>	RDB = LC
piraňa Nattererova	0.0.8
<i>Pygocentrus nattereri</i>	
razbora klínoskvrnná	0.0.30
<i>Trigonostigma heteromorpha</i>	RDB = LC
sekavec přičnopásý	0.0.7
<i>Pangio kuhlii</i>	
sekavka nádherná	0.0.3
<i>Chromobotia macracanthus</i>	
sekavka pákistánská	0.0.2
<i>Botia lohachata</i>	
sekavka proužkovaná	0.0.2
<i>Botia striata</i>	RDB = EN
sekernatka drobná	0.0.8
<i>Carnegiella marthae</i>	
sekernatka mramorovaná	0.0.3
<i>Carnegiella strigata</i>	
skalára vysoká	0.0.9
<i>Pterophyllum altum</i>	
sumec sklovitý	0.0.70
<i>Kryptopterus bicirrhis</i>	
tetra červenoskvrnná	0.0.2
<i>Hyphessobrycon erythrostigma</i>	
tetra červenolamá	0.0.15
<i>Petitella georgiae</i>	
tetra červenoústá	0.0.15
<i>Hemigrammus rhodostomus</i>	
tetra křivopruhá	0.0.2
<i>Thayeria boehlkei</i>	
tetra slepá	0.0.18
<i>Asyanax jordani</i>	RDB = VU
tetra žhavá	0.0.20
<i>Hemigrammus erythrozonus</i>	

Název	Stav k 31. 12. 2019
Ryby – Pisces	
řamovec	0.0.14
<i>Labidochromis sp.</i>	
řamovec Baenschův	0.0.4
<i>Aulonocara baenschii</i>	RDB = LC
řamovec Lombardův	0.0.7
<i>Metriaclima lombardoi</i>	RDB = VU
řamovec přičnopruhý	0.0.8
<i>Maylandia zebra</i>	RDB = LC
řnovec hřebenočelý	0.0.3
<i>Agamyxis pectinifrons</i>	
živoroďka duhová	0.0.75
<i>Poecilia reticulata</i>	RDB = DD

Paryby – Chondrichthyes	
řtrnucha skvrnitá	0.2.7
<i>Potamotrygon motoro</i>	

Bezobratlí – Evertebrata	
krevetka červená	0.0.30
<i>Neocaridina denticulata</i>	RDB = LC
krevetka račí	0.0.3
<i>Atyopsis gabonensis</i>	
sklípkan kadeřavý	0.0.1
<i>Brachypelma albopilosum</i>	
sklípkan Smithův	0.0.1
<i>Brachypelma smithi</i>	RDB = NT

Stavy zvířat 2019 Census of animals 2019	1. 1. 2019		31. 12. 2019	
	Druhy	Jedinci	Druhy	Jedinci
Plazi — <i>Reptilia</i>	49	163	44	123
Ptáci — <i>Aves</i>	48	143	56	180
Savci — <i>Mammalia</i>	69	276	66	240
Bezobratlí — <i>Invertebrata</i>	4	35	4	35
Obojživelníci — <i>Amphibia</i>	14	101	14	98
Paryby — <i>Chondrichthyes</i>	1	9	1	2
Ryby — <i>Pisces</i>	44	555	49	667
Celkem (Total)	229	1 282	234	1 345

Odchovy

Savci <i>Mammalia</i>	Odchov Birth
alpaka	0.1
<i>Vicugna pacos</i>	
antilopa jelení	1.2
<i>Antilope cervicapra</i>	
gueréza plášťíková	1.0
<i>Colobus guereza caudatus</i>	
jelen bělohuby	1.0
<i>Cervus albirostris</i>	
kočka slaništní	1.2
<i>Leopardus geoffroyi</i>	
koza domácí	2.0
<i>Capra hircus</i>	
lama krotká	0.1
<i>Lama glama</i>	
lemur kata	2.1
<i>Lemur catta</i>	
lenochod dvouprstý	0.0.2
<i>Choloepus didactylus</i>	
makak kápo	0.0.1
<i>Macaca radiata</i>	
nilgau	2.1
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	
ovce domácí – kamerunská	0.2
<i>Ovis aries aries</i>	
sika vietnamský	3.0
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	
tamarín bělohuby	1.0
<i>Saguinus labiatus</i>	
velemyš obláčková	0.1.1
<i>Phloeomys pallidus</i>	
voduška jelenovitá	1.0
<i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	
zebra Hartmannové	1.0
<i>Equus zebra hartmannae</i>	

Pláci <i>Aves</i>	Odchov Birth
amadina diamantová	0.0.1
<i>Emblema guttata</i>	
amadina Gouldové	0.0.1
<i>Chloebia gouldiae</i>	
kachna domácí – zakrslá	0.0.2
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>	
kachnička mandarínská	0.1
<i>Aix galericulata</i>	
nandu pampový	0.0.10
<i>Rhea americana</i>	
papoušek vinkovaný	0.0.5
<i>Melopsittacus undulatus</i>	
rýžovník šedý	0.0.2
<i>Padda oryzivora</i>	
tučňák brýlový	0.0.2
<i>Spheniscus demersus</i>	

Plazi <i>Reptilia</i>	Odchov Birth
leiocefalus kýlnatý	0.0.2
<i>Leiocephalus carinatus</i>	

Ochranářské
projekty

Projekt Pesisir Balikpapan v roce 2019

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D., a Yolanda Thalia

Rok 2019 přinesl do dění v Balikpapanském zálivu zásadní zvrat. Indonéský prezident Joko Widodo rozhodl, že se během několika příštích let do Balikpapanského zálivu přesune hlavní město celé země. Zatímco někteří ochránáři toto rozhodnutí vítají a věří, že zajistí efektivní ochranu těch zbytků přírody, které město bezprostředně nepohlčí, většina z nás je spíše skeptická a očekává řadu nových, velkých a obtížně řešitelných problémů.

Široká veřejnost plán na přesun hlavního města s nadšením vítá. Hospodářský rozvoj Indonésie se po dlouhou dobu soustře-

dil převážně na ostrov Jáva, zatímco ekonomika a infrastruktura ostatních ostrovů zůstávaly pozadu. Lidé na Kalimantanu doufají, že přemístění hlavního města přinese zvýšení jejich životní úrovně. Většina z nich je více než ochotná obětovat kvalitu svého životního prostředí diktátu ekonomického růstu. Navíc věří pochybné vládní propagandě, podle které bude nové hlavní město vybudováno jako „*smart forest city*“, aniž by poškodilo životní prostředí a biologickou rozmanitost svého okolí. Snadno tak přivírají oči nad rizikem spojeným s obrovskou migrační vlnou, kterou přesun hlavního města nutně přinese, i nad dopadem zvýšeného tlaku na přírodní zdroje, které už teď sotva pokryjí potřeby místních obyvatel.

První problémy s plánovanou výstavbou hlavního města vidíme už teď. Jde například o plán přehrazení řeky Sepaku (**foto 1**), která by měla poskytovat vodu pro nové hlavní město. Tato stavba by mohla zničit celý ekosystém brakické řeky s největším zachovalým porostem lesa tvořeného

kuželovníkem (*Sonneratia caseolaris*), kde žije bohatá populace kahau nosatých, krokodýlů mořských a zoborožců. Řeka je zároveň nejslibnějším místem, kam by se jednou mohla vrátit kolonie kaloňů, kteří z Balikpapanského zálivu náhle zmizeli v roce 2007. Naštěstí v tomto případě existuje řešení, které by mohlo uspokojit všechny strany. Trváme totiž na přesunutí stavby na horní část toku, aby nebyly ohroženy mangrovové porosty. Poslední tiskové zprávy místní vlády naštěstí tvrdí, že k výstavbě přehrady opravdu dojde na horním toku řeky, takže cenný mangrovový ekosystém by měl zůstat zachován.

Jiný stavební projekt, který pravděpodobně souvisí se stavbou hlavního města, má za cíl rozšíření přístavu společností PT. ITCI Hutani Manunggal (IHM), produkující akáciové dřevo pro papírenský průmysl (**foto 2**). Hlavní město by mělo vzniknout na území koncese a hrozí riziko, že se tento přístav stane vstupní branou pro transport veškerého stavebního materiálu. To by mělo fatální následky pro populace mořských savců, především delfínů orcel tuponosých, kteří by se takové míře zneklidňování a hluku pravděpodobně nedokázali přizpůsobit. Rozšíření přístavu navíc ohrožuje unikátní žlutý mangrov nacházející se přibližně 200 metrů od přístavu. Stromy žlutého mangrovu (**foto 3**), které patrně představují genetickou varietu běžného mangrovového kořenovníku (*Rhizophora apiculata*), jsou komunitami na pobřeží chráněny jako posvátné. Domorodý kmen Pasir věří, že žlutý mangrov zde roste po dlouhá staletí, a navštěvuje místní stro-

2

my během spirituálních obřadů. Proto se snažíme rozšíření přístavu PT IHM zabránit, prozatím úspěšně. Zmíněná společnost zahájenou stavbu zastavila a příslibila, že v rozšiřování přístavu pokračovat nebude. Podle posledních tiskových prohlášení místní vlády nebude stavební materiál pro budování města dovážěn námořní cestou přes Balikpapanský záliv, nýbrž výhradně po zemi. Bude však nutné bedlivě dohlížet nad tím, zda korporace i vláda své sliby splní.

V roce 2019 jsme zhodnotili výsledky ochrannářských snah za více než 10 let trvání projektu Pesisir Balikpapan. Tadeáš Toulec, student České zemědělské univerzity v Praze, společně se Stanislavem Lhotou publikovali výsledky výzkumu o mizení životního prostoru opic kahau nosatých – **(foto 4)** – v Balikpapanském zálivu od roku 2000 až do současné doby. Jejich článek *Shrimp farms, fire or palm oil? Changing causes of proboscis monkeys habitat loss*, publikovaný v časopise *Global Ecology and Conservation*, ukázal, že ačkoli se tempo úbytku biotopů po zahájení projektu Pesisir Balikpapan po roce 2007 významně zpomalilo, životní prostředí kahau v zálivu i nadále mizí. Lesy na pevnině přitom utrpěly výrazně vyšší ztráty ve srovnání s pobřežními mangrovovými lesy. Kahau nosatí přitom nacházejí své klíčové potravní zdroje právě v těchto rychle mizejících nezaplavovaných lesích na svazích nad mangrovy. Hlavním viníkem mizení

biotopu kahau v zálivu je produkce palmového oleje. Zatímco však před rokem 2007 šlo především o rozvoj plantáží palmy olejné, po roce 2007 již jde o navazující rozvoj zpracovatelského průmyslu, především rafinerií palmového oleje. Proto se v roce 2020 budeme snažit přimět organizaci RPSO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) k vytvoření jasných principů a kritérií, jež budou regulovat nejen produkci palmového oleje na plantážích, ale i jeho následující zpracování v rafineriích a dalších průmyslových závodech, které ohrožují nejen životní prostor kahau, ale i celý ekosystém tropických mořských pobřeží.

Popisky fotografií:

Foto 1: Propagandistická vize nového hlavního města, podle které má jít o „smart forest city“. Zobrazena je i přehrada na řece Sepaku, která má zaplavit část přírodovědně necennějšího území.

Foto 2: Plán na rozšíření přístavu PT IHM pro potřebu výstavby hlavního města představuje jednu z bezprostředních hrozeb pro ekosystém Balikpapanského zálivu.

Foto 3: Unikátní žlutý mangrov může v budoucnu zcela zaniknout v důsledku rozšíření přístavu pro potřebu výstavby nového hlavního města.

Foto 4: Vlajkovým druhem projektu Pesisir Balikpapan je kahau nosatý (*Nasalis larvatus*, foto Vít Lukáš).

Centrum pro
zvířata v nouzi

Činnost Centra pro zvířata v nouzi

Jaroslava Ježková

V roce 2019 prošlo naším centrem **(foto 1)** celkem 435 psů, z toho se nám podařilo pro 249 najít nový domov a 186 psů jsme vrátili zpět jejich původním majitelům. Již několik let pozorujeme, že většina psů, které si jejich majitelé nevyzvednou, jsou zvířata okolo 1–2 let věku. Je to čas dospívání, kdy bohužel majitelé nezvládnou výchovu, nechají si dospívající jedince (převážně samce) přerůst přes hlavu a následně si s nimi nevědí rady. Důsledkem toho je skutečnost, že se opakovaně vracejí do útulku zpět do adopce, jelikož jsou nevychovaní a mají různé nešvary, které se již velmi špatně odnaučují.

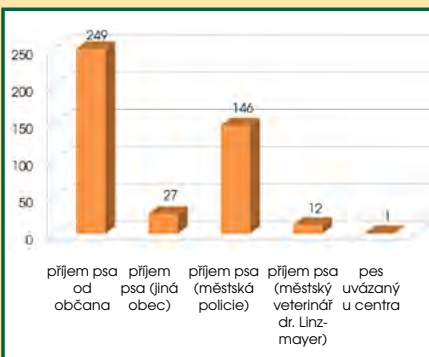
Počet přijatých koček dosáhl 432 jedinců, z toho 222 bylo umístěno do adopce a 156 koček bylo přijato jako potulné z různých lokalit města, buď na léčbu, nebo k veterinárnímu ošetření. Nejčastěji se u potulných koček vyskytoval svrab v uších. Po přeléčení byly všechny potulné kočky vráceny do lokality výskytu.

V průběhu roku jsme řešili dvě velké kauzy týrání zvířat, která byla nakonec umístěna u nás v centru. První kauza z městské části Střekov se týkala opuštěných 8 koček a 3 psů, želv a plazů, kteří žili v bytě bez péče majitelky a v nepořádku společně s dalšími uhynulými zvířaty. Druhý případ

byl podobný, jednalo se o ženu, která se starala o opuštěné kočky v katastru města, ale péče se jí zcela vymkla z rukou. I v tomto případě žilo všech 22 nalezených koček ve spouště výkalů a nepořádku spolu s dalšími uhynulými kočkami. Oba případy řeší Policie České republiky a všechna zvířata jsou do jejich ukončení umístěna v našem centru.

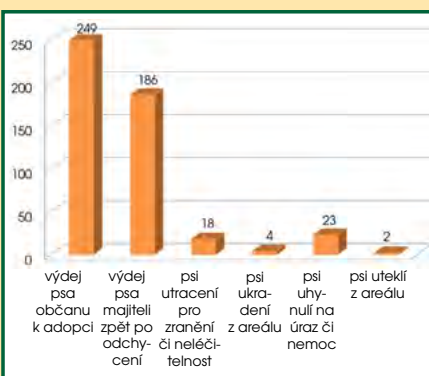
Příjem psů do péče od 1. 1. do 31. 12. 2019

příjem psa od občana	249
příjem psa (jiná obec)	27
příjem psa (městská policie)	146
příjem psa (městský veterinář dr. Linz-mayer)	12
pes uvázaný u centra	1
celkem psů	435

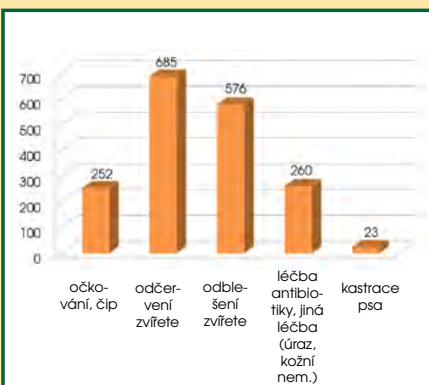
Výdej psů z péče od 1. 1. do 31. 12. 2019

výdej psa občanu k adopci	249
výdej psa majiteli zpět po odchycení	186
psi utracení pro zranění či neléčitelnost	18
psi ukradení z areálu	4
psi uhynulí na úraz či nemoc	23
psi uteklí z areálu	2
celkem psů	482

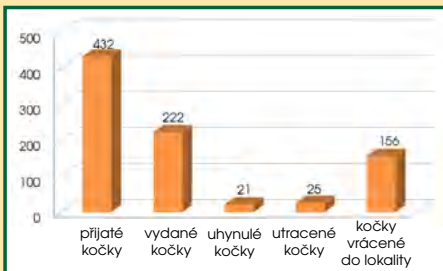
Léčba psů po dobu jejich pobytu a vakcinace od 1. 1. do 31. 12. 2019

očkování, čip	252
odčervení zvířete	685
odblešení zvířete	576
léčba antibiotiky, jiná léčba (úraz, kožní nem.)	260
kastrace psa	23
výkonů celkem	1796

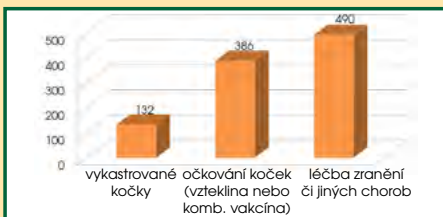
Kočky přijaté a ošetřené od 1. 1. do 31. 12. 2019

přijaté kočky	432
vydané kočky	222
uhynulé kočky	21
utracené kočky	25
kočky vrácené do lokality	156

Přehled léčby koček od 1. 1. do 31. 12. 2019

vykastované kočky	132
očkování koček (vzteklina nebo komb. vakcína)	386
léčba zranění či jiných chorob	490

Náklady centra v roce 2019 (v Kč)

platba za vydaného psa (očkován, čipován)	300
platba za vydaného psa (očkován, čipován) mimo město Ústí nad Labem	400
poplatek za 1 den pobytu psa	60
poplatek za převoz psa do centra	100
paušální platba za pobyt psa (pes do 30 cm)	2 000
paušální platba za pobyt psa (pes nad 30 cm)	2 500
platba za kadáver	25 Kč/kg

Financování centra v roce 2019

výdaje		příjmy	
spotřeba materiálu	521 740 Kč	příjmy centra (adopční popl., sponz. dary)	535 718 Kč
spotřeba energie	99 297 Kč	dotace za rok 2019	3 060 000 Kč
opravy a údržba	1 115 628 Kč		
ostatní služby	500 513 Kč		
ostatní náklady	211 474 Kč		
mzdové náklady	1 563 513 Kč		
zdrav. a soc. pojištění, zák. pojištění	581 973 Kč		
výdaje celkem	3 594 138 Kč	příjmy celkem	3 595 718 Kč

výsledek hospodaření 1 580 Kč

**Ekonomicko-
-personální útvar**

Činnost ekonomicko-personálního útvaru

Ing. Soňa Rysková

Hospodářský výsledek 2019

Celkový výsledek hospodaření (VH) naší zoologické zahrady za hlavní i doplňkovou činnost v roce 2019 byl vyrovnaný, tedy nulový.

Z toho:

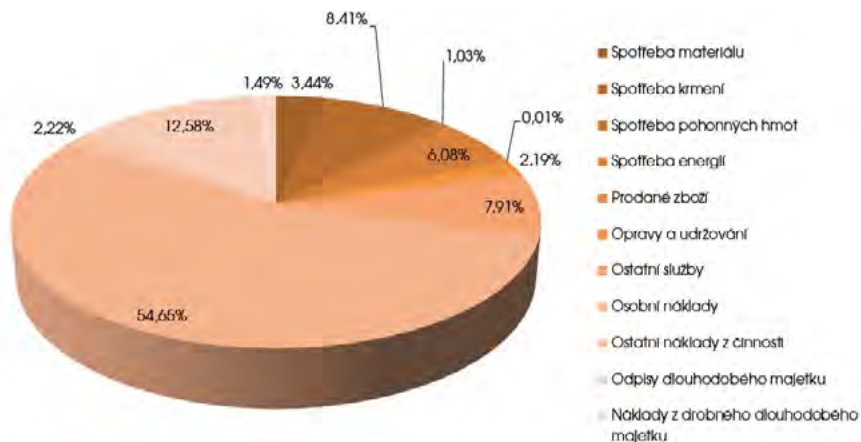
Výsledek hospodaření za hlavní činnost	-518,17 tis. Kč
Výsledek hospodaření za doplňkovou činnost	518,17 tis. Kč
Náklady na hlavní i doplňkovou činnost	68 993,58 tis. Kč
Výnosy z hlavní i doplňkové činnosti	68 993,58 tis. Kč

Dále jsou podrobněji vyčísleny dosažené náklady a výnosy v členění na hlavní a doplňkovou činnost organizace včetně stručného komentáře.

Náklady na hlavní činnost v roce 2019

Náklady na hlavní činnost	v tis. Kč	%
Spotřeba materiálu	2 267,85	3,44
Spotřeba krmení	5 546,27	8,41
Spotřeba pohonných hmot	677,95	1,03
Spotřeba energií	4 011,32	6,08
Prodané zboží	4,14	0,01
Opravy a udržování	1 446,55	2,19
Ostatní služby	5 219,97	7,91
Osobní náklady	36 050,39	54,65
Ostatní náklady z činnosti	1 467,51	2,22
Odpisy dlouhodobého majetku	8 297,17	12,58
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	981,19	1,49
Náklady celkem	65 970,31	100,00

Podíl nákladů na hlavní činnost 2019 (v %)

Nejvyšší nákladovou položkou hlavní činnosti naší zoo v roce 2019 byly obdobně jako v předchozích letech osobní náklady, které činily 36 050,39 tis. Kč. Tyto náklady představují cca 55 % celkových nákladů na hlavní činnost. Průměrná hrubá mzda zaměstnance dosáhla v roce 2019 částky 25 602 Kč.

Další významnou nákladovou položkou jsou odpisy majetku organizace. V roce 2019 dosáhly odpisy majetku 8 297,17 tis. Kč, což představuje cca 13 % celkových nákladů na hlavní činnost. Z této částky bylo

3 128,55 tis. Kč finančně pokryto z příspěvku zřizovatele a zbývající část ve výši 5 168,62 tis. Kč tvořily odpisy majetku nepokryté finančními prostředky a proúčtované proti čerpání fondů organizace.

Náklady na krmení v roce 2019 dosáhly celkem 5 546,27 tis. Kč (**foto 1**). Jejich podíl na celkových nákladech hlavní činnosti činil cca 8 %. V roce 2019 naše zoo také zajistila krmení vyrobené ve vlastní režii v celkové hodnotě 1 218,80 tis. Kč, což se prostřednictvím aktivace oběžného majetku (účet 507) promítlo ve snížení celkových nákladů zoo.

Nemalou položkou v nákladech hlavní činnosti organizace je oblast služeb. Tyto náklady dosáhly v roce 2019 celkem 5 219,97 tis. Kč, což představuje cca 8 % celkových nákladů na hlavní činnost. Mezi nejvýznamnější položky patří náklady na ostrahu objektů (1 158,64 tis. Kč), likvidaci odpadu (1 076,47 tis. Kč) a veterinární péči (993,24 tis. Kč).

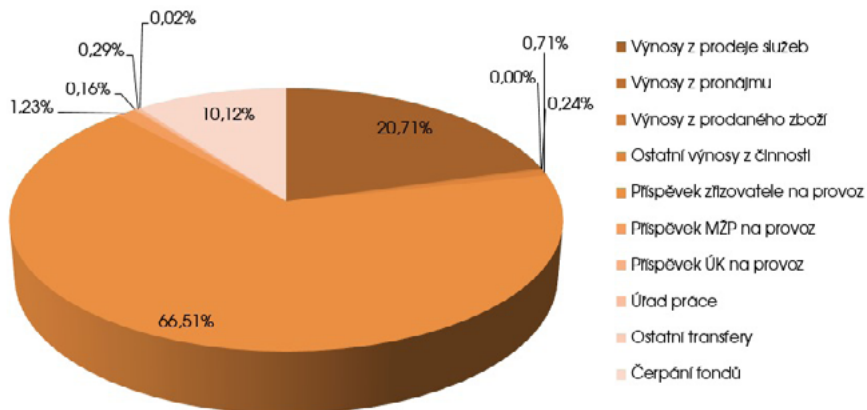
Náklady na energie v roce 2019 činily celkem 4 011,32 tis. Kč. Na celkových nákladech hlavní činnosti se tak energie podílejí cca 6 %. Nejvyššími položkami jsou náklady na elektrickou energii (3 352,10 tis. Kč) a náklady na vodné (657,21 tis. Kč).

Finanční prostředky vynaložené v roce 2019 na opravu a údržbu dosáhly celkem 1 446,55 tis. Kč, přičemž z této částky bylo 367,18 tis. Kč kryto z účelové neinvestiční dotace od zřizovatele. Prostředky na opravy byly použity zejména na opravy stavebních objektů (725,61 tis. Kč), opravy vozového parku (557,07 tis. Kč) a na opravy a udržování strojů a zařízení (107,70 tis. Kč). Náklady na opravy a údržbu představují pouze cca 2 % celkových nákladů na hlavní činnost.

Výnosy z hlavní činnosti v roce 2019

Výnosy z hlavní činnosti	tis. Kč	%
Výnosy z prodeje služeb	13 557,34	20,71
Výnosy z pronájmu	0,00	0,00
Výnosy z prodaného zboží	156,32	0,24
Ostatní výnosy z činnosti	467,27	0,71
Příspěvek zřizovatele na provoz	43 532,20	66,51
Příspěvek MŽP na provoz	807,94	1,23
Příspěvek ÚK na provoz	103,38	0,16
Úřad práce	189,65	0,29
Ostatní transfery	11,41	0,02
Čerpání fondů	6 626,63	10,12
Výnosy celkem	65 452,14	100,00

Podíl výnosů z hlavní činnosti (v %)

Nejvyšší výnosovou položkou v roce 2019 byl příspěvek zřizovatele na provoz naší zoologické zahrady. Příspěvek na provoz činil 43 532,20 tis. Kč, což představuje necelých 67 % celkových výnosů z hlavní činnosti. Z této částky bylo 814,49 tis. Kč účelově vázáno na zajištění opravy venkovní expozice pro orangutany, na pořízení kontejnerů na odpad, na pořízení drobného vybavení pro chovatele a na pokrytí nákladů souvisejících s otevřením letní sezóny.

Významnou částí výnosů z hlavní činnosti byly výnosy z prodeje služeb, které v roce 2019 dosáhly celkem 13 557,34 tis. Kč (tj. cca 21 % celkových výnosů hlavní činnosti). Z prodeje služeb činily výnosy ze vstupného 12 088,63 tis. Kč, výnosy z provozování vláčku 1 233,98 tis. Kč – **(foto 2)**

– a výnosy ze zážitkových a výukových programů 101,60 tis. Kč.

Třetí nejvyšší položkou výnosů z hlavní činnosti je čerpání fondů, které v roce 2019 dosáhlo celkem 6 626,63 tis. Kč. Z této částky připadlo 5 168,62 tis. Kč na krytí odpisů nepokrytých finančními prostředky, 923,01 tis. Kč na opravy a údržbu a 527,14 tis. Kč na výnosy z adopcí, patronství a ostatních finančních darů.

Přijatý účelový příspěvek Ministerstva životního prostředí ve výši 807,94 tis. Kč byl určen především na krytí části nákladů na podporu chovu ohrožených druhů zvířat v zoo. Tyto finanční prostředky byly použity na částečnou úhradu nákladů na krmení a na tvorbu propagačně-vzdělávacích materiálů **(foto 3)**.

Ostatní výnosy z činnosti dosáhly v roce 2019 celkové výše 467,27 tis. Kč. Jednalo se zejména o výnosy z přijatých věcných darů, z přijatých darů zvířat a z prodeje zvířat.

Na základě „Dohody o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací“ uzavřené mezi naší zoo a Úřadem práce se podařilo získat finanční prostředky ve výši 189,65 tis. Kč. Tyto prostředky byly použity na úhradu mezd a sociálních nákladů pracovníků veřejně prospěšných prací, kteří se podíleli na zajištění zejména údržby objektů a úklidu areálu. Výnosy z prodaného zboží (krmné automaty) činily 156,32 tis. Kč.

Příspěvek Ústeckého kraje na provoz naší zoo činil 103,38 tis. Kč. Jednalo se o účelovou finanční podporu projektů zoologické zahrady realizovaných v roce 2019 – Obohacení výukových programů v zoo a Noc snů pro postižené děti **(foto 4)**.

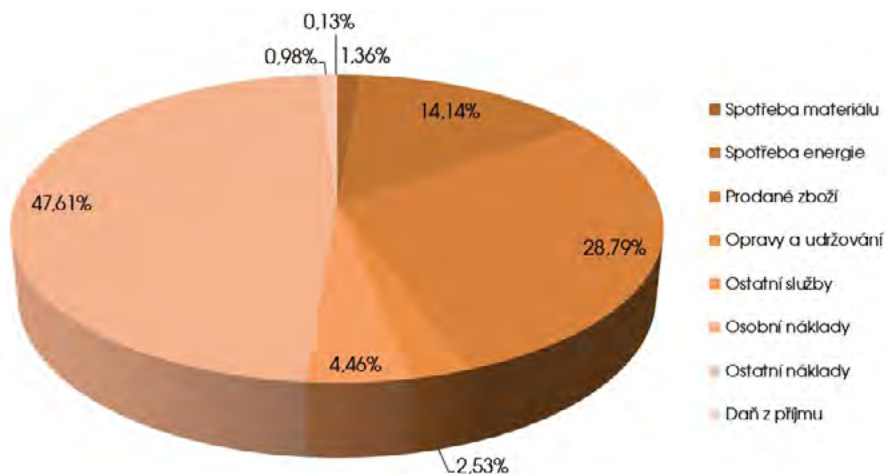
Tržby a náklady na jednoho návštěvníka

V roce 2019 dosáhl počet návštěvníků 168 265 osob (v roce 2018 návštěvnost činila 173 998 osob). Dosažená průměrná tržba ze vstupného včetně vstupného za vláček na jednoho návštěvníka činila v roce 2019 celkem 79,18 Kč, průměrné celkové vlastní výnosy na jednoho návštěvníka (bez příspěvku zřizovatele) činily 130,27 Kč. Průměrné náklady na jednoho návštěvníka v roce 2019 dosáhly 392,06 Kč.

Náklady na doplňkovou činnost v roce 2019

Náklady na doplňkovou činnost	tis. Kč	%
Spotřeba materiálu	41,05	1,36
Spotřeba energií	427,41	14,14
Prodané zboží	870,52	28,79
Opravy a udržování	76,53	2,53
Ostatní služby	134,71	4,46
Osobní náklady	1 439,51	47,61
Ostatní náklady	29,74	0,98
Daň z příjmu	3,81	0,13
Náklady celkem	3 023,28	100,00

Podíl nákladů na doplňkovou činnost (v%)

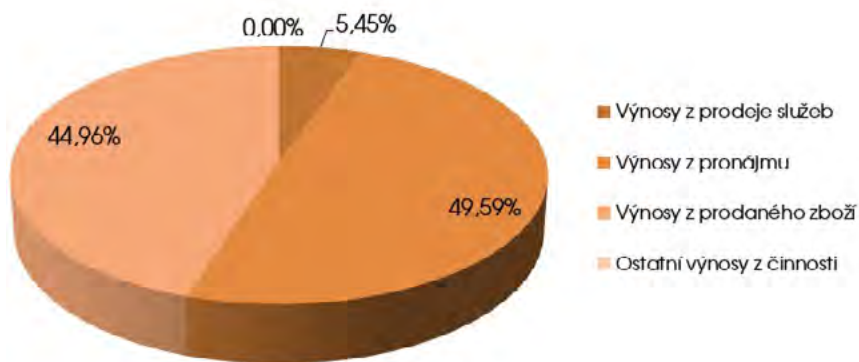

Celkové náklady na doplňkovou činnost dosáhly v roce 2019 částky 3 023,28 tis. Kč. Nejvýznamnější nákladovou položkou doplňkové činnosti byly osobní náklady, které v roce 2019 činily 1 439,51 tis. Kč (tj. cca 48 % nákladů na doplňkovou činnost). Dalšími významnými položkami byly náklady na prodané zboží (870,52 tis. Kč, tj. cca 29 % nákladů na doplňkovou činnost) a náklady na spotřebu energií (427,41 tis. Kč, tj. cca 14 % nákladů na doplňkovou činnost).

Výnosy z doplňkové činnosti v roce 2019

Výnosy z doplňkové činnosti	tis. Kč	%
Výnosy z prodeje služeb	193,11	5,45
Výnosy z pronájmu	1 756,11	49,59
Výnosy z prodaného zboží	1 592,13	44,96
Ostatní výnosy z činnosti	0,10	0,00
Výnosy celkem	3 541,45	100,00

Podíl výnosů z doplňkové činnosti (v %)

Výnosy z doplňkové činnosti v roce 2019 dosáhly celkem částky 3 541,45 tis. Kč. Výnosy byly tvořeny především příjmy z pronájmů (1 756,11 tis. Kč, tj. cca 50 % výnosů z doplňkové činnosti) a výnosy z prodeje zboží (1 592,13 tis. Kč, tj. cca 45 % výnosů z doplňkové činnosti).

**Útvar kontaktu
s veřejností**

Činnost útvaru kontaktu s veřejností

Nikola Roštejnská

Návštěvnost

V roce 2019 prošlo branami zoologické zahrady 168 265 návštěvníků, z toho bylo 75 663 dětí. Oproti roku 2018 se jedná o pokles o 5 733 osob, i přesto jde o čtvrtou historicky nejvyšší návštěvnost od roku 1955, kdy je tento údaj sledován. Nejúspěšnějšími měsíci byly červenec a srpen, kdy do zoo zavítalo celkem 62 996 návštěvníků.

Nabídka vstupného pro návštěvníky obsahuje celou řadu zvýhodněných vstupenek. Pravidelní návštěvníci využívají především permanentních vstupenek, které platí po dobu 12 měsíců od zakoupení a umožňují libovolné množství vstupů. Tuto možnost zvolilo v roce 2019 celkem 725 osob. V prodeji jsou tři kategorie – rodinná, dětská a dospělá, přičemž největší zájem je o permanentní vstupenku pro dospělou osobu (406 vstupenek).

V roce 2019 pokračoval projekt Jeden kraj – tři různé zoo, kterým Ústecký kraj podpořil návštěvu tří zoologických zahrad v regionu – Podkrušnohorského zooparku Chomutov, Zoo Děčín a Zoo Ústí nad Labem. Možnost návštěvy za zvýhodněné vstupné využilo 643 návštěvníků, což bylo o 50 více než v roce 2018. Soutěžní kupón odevzdalo celkem 83 účastníků, z nichž bylo vylosováno 10 výherců, kteří se na jaře 2019 zúčastnili slavnostního předávání cen v děčínské zoo (**foto 1**).

Návštěvnost zoo ovlivňuje řada faktorů – nejedná se pouze o skladbu zvířat a nové expozice, ale jde také o pohodu a příjemně strávený čas.

K návštěvnickému servisu přispívá řadu let i nabídka jízdy zoovláčkem, který umožňuje překonat značné převýšení při prohlídce zoo, ale je zároveň vyhledávanou atrakcí zejména pro dětské návštěvníky. V roce 2019 využilo této možnosti 50 834 pasažérů, což je o 1 168 více než v předešlém roce.

Propagace

Zoo prezentuje své aktivity v rozličných médiích, od článků v regionálních či celostátních denících či časopisech přes relace v rádích až po reportáže na různých televizních stanicích. Pravidelně využívá kulturní měsíčníky regionu (Ústecký Enter, teplické Freečko či mostecké Tipko) či Ústecké noviny, vydávané zřizovatelem, statutárním městem Ústí nad Labem.

V roce 2019 bylo připraveno celkem osm čísel bulletinu Štřípky ze zoo, které jsou zveřejňovány na webových stránkách zoo. Jsou vydávány i v tištěné formě a distribuovány do informačních center a dalších turisticky navštěvovaných cílů v nejbližším okolí.

Akce pro veřejnost

Kalendář akcí pro rok 2019 zahrnoval klasické pořady pro veřejnost, vědomostní soutěže a kvízy. Pozvánky a informace jsou zveřejňovány na webových stránkách zoo a FB zoo, ale i na dalších serverech určených většinou pro rodiny s dětmi.

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ SEZÓNY

Sobota 13. dubna

Tradiční akce k zahájení letní sezóny byla zaměřena na jihovýchodní Asii. Hlavním bodem akce bylo otevření dvou nově zrekonstruovaných expozic pro vydry malé a tapíry čabrákové (**foto 2**). Součástí programu byl tanec čínských lvů, ochutnávka hmyzí kuchyně, hudební představení a aktivity na asijském tržišti.

VELIKONOCE V ZOO

Pondělí 22. dubna

Velikonoční pondělí věnované vybraným druhům zvířat, pro které byl připraven stylový tematický enrichment.

PTAČÍ DEN V ZOO

Středa 1. května

V ranních hodinách proběhlo ranní pozorování zpěvného ptactva s odborným výkladem ornitologa, ukázkou odchyty a kroužkování. Odpoledne program pokračoval slavnostním otevřením nové expozice pro australské druhy ptáků. Pro děti byly připraveny soutěže a aktivity s ptačí tematikou. Zamilované dvojice využily připravené polibkovníky k prvomájovému políbení. Již tradičně měli návštěvníci s ptačím příjmením vstup zdarma.

PO LIŠČÍ STOPĚ

Sobota 11. května

Skautský den v zoo, 15. ročník oblíbené akce se zaměřením na dovednostní aktivity a soutěže s přírodovědnou tematikou. Součástí byla akce S vysloužilci do zoo (sběr nefunkčních elektrospotřebičů) pořádaná společností Elektrowin.

SVĚTOVÝ DEN ŽELV

Neděle 19. května

Akce představila ochranářský projekt působící v Indonésii Chráníme mořské želvy. Dopoledne proběhla v Zooškole Heinricha Lumpeho přednáška **(foto 3)**, dražba obrazu a prodej materiálů, jejichž výtěžek pomáhá financovat daný projekt. Pro návštěvníky byla v okolí pavilonu slonů připravena soutěžní stanoviště se želví tematikou a v pavilonu exotária mohli zhlédnout výstavu fotografií ochránářky Hanky Svobodové.

NOC SNŮ

Pátek 7. června

Akce pouze pro zvané se konala ve večerních hodinách a je věnována handicapovaným dětem. Připravena byla komentovaná prohlídka horní části zoo, program u restaurace Koliba (pohádka Divadla V Pytli a malování na obličej), jízda zoovláčkem, aktivity a soutěže a na závěr vystoupení jo-jařů. Akci finančně podpořil Ústecký kraj.

DEN SE SPOLCHEMIÍ

Sobota 15. června

Akce konaná ve spolupráci s ústeckou Společností pro chemickou a hutní výrobu byla určena jako poděkování nejen všem jejím zaměstnancům, ale i ostatním dětem a dalším návštěvníkům. V areálu byl připraven zábavný program pro děti — soutěže a aktivity rozmístěné v celém areálu zoo. Všechny děti měly v tento den 50% slevu na vstupném.

MEZINÁRODNÍ DEN ORANGUTANŮ

Sobota 17. srpna

Akce spjatá s oslavou Mezinárodního dne orangutanů a problematikou pěstování palmy olejně. Program zahrnoval enrichment u orangutanů, soutěžní stanoviště zaměřené na zvolená témata, výstavu fotografií souvisejících s ochranářským projektem Pesisir Balikpapan našeho vědeckého pracovníka, hudební vystoupení a vědomostní kvíz.

MEZINÁRODNÍ DEN SUPŮ

Sobota 7. září

U příležitosti Mezinárodního dne supů bylo připraveno krmení těchto dravců, soutěžní stanoviště a výtvarná dílna pro děti, prezentace úspěšného odchovu mláďete ve spolupráci s kolegy z jiných zoo, promítání dokumentu Češi zachraňují a letová ukázka dravců.

DEN PŘÁTEL ZOO

Sobota 5. října

Akce pouze pro zvané hosty z řad partnerů, sponzorů a příznivců zoo. Proběhla oslava 50. narozenin orangutaního křížence Ferdý (foto 4), komentovaná prohlídka s ukázkou novinek v areálu, stezka ochránce přírody, ocenění dlouholetých adoptivních rodičů či patronů a sokolnická ukázka dravců.

5

STRAŠIDELNÁ ZOO

Sobota 2. listopadu

Obľíbená a navštevovaná akce, tentokrát na téma mexického svätku Dušiček. Na návštevničky opäť čakala rada súťaží, her a aktivít. Nechýbely ani kostýmy a netradičné masky (**foto 5**), výtvarná dielňa, divadelní predstavení či maľovanie na obličej. Návštevničky mohli pre vybrané druhy zvierat zhlédnuť enrichment za použitia vydlabaných dýní, popri prípade si sami dýňe vydlabať. Akce bola zakončena lampiónovým průvodom, ktorý je veľmi obľúbený zejména u detí.

ADVENT V ZOO

Sobota 30. listopadu

Program bol zaměřen na tvorbu adventních věnců, svícňů a dalších ozdob. Děti měly možnost vyrábět vánoční ozdoby ve výtvarné dílně. Na závěr byl rozsvícen vánoční stromek v doprovodu dětského sboru.

PRODEJ EUROBANKOVEK

Středa 4. prosince

První prodejní den suvenýru v podobě eurobankovky s nulovou nominální hodnotou. Jedná se o velmi cenný sběratelský předmět, který byl vydán v omezeném množství.

ŠTĚDRÝ DEN V ZOO

Úterý 24. prosince

Tradiční akce s dobrovolným vstupným, během které dostanou vybrané

druhy zvířat vánoční nadílku. Do zoo přišlo celkem 2 465 návštěvníků, kteří přispěli více než 37 000 Kč.

Vědomostní soutěže a kvízy

Během roku 2019 byly u příležitosti vícedenního volna připraveny různé vzdělávací aktivity, které měly návštěvníkům zpestřit prohlídku zoologické zahrady, ale zároveň jim vhodnou formou přinést poučení a zajímavé informace.

POLOLETNÍ PRÁZDNINY

Pátek 1. – neděle 3. února

Třídenní kvíz na téma pralesy a palmový olej. Každý za svoji snahu získal na místě drobný dárek a pro sedm vylosovaných byla připravena výhra. Kvízu se zúčastnilo 65 soutěžících, kteří správně odpověděli na zadané otázky.

JARNÍ PRÁZDNINY V ZOO

Sobota 9. – neděle 17. února

V horním patře pavilonu exotária byla připravena soutěž na téma les a jeho vysoká druhová rozmanitost (**foto 6**). Samoobslužná stanoviště zahrnovala plnění úkolů a byla doplněna informacemi na dané téma. Každý účastník obdržel dárek na památku.

O VEJCE PTÁKA NANDU

Čtvrtek 18. – pondělí 22. dubna

Pětidenní soutěžní kvíz nesl téma ekologie. Výherce získal vyfouknuté vej-

ce nandu pampového, další čtyři obdrželi hodnotné ceny.

HURÁ NA PRÁZDNINY

Pátek 28. – neděle 30. června

Předprázdninový kvíz určený školákům byl v tomto roce připraven jako putování po světě napříč světadílí.

VYFOŤ SI SVÉHO TUČŇÁKA

Pondělí 1. července – sobota 31. srpna

Na období letních prázdnin byla vyhlášena fotosoutěž pro návštěvníky, kterým se podařilo vyfotografovat mládě tučňáka brýlového. Úkolem bylo snímek sdílet na Instagramu s použitím hashtagu #tucnakzooonl. Hlavní cenou byla návštěva expozice spolu s doprovodným komentářem chovatele.

STEZKAMI ZOO

Sobota 26. – středa 30. října

Tradiční kvíz pořádaný již od roku 1994 byl tentokrát zaměřen na zvířata spjatá s vodou.

Besedy, přednášky, prohlídky

VE STOPĚ PREDÁTORA

Čtvrtek 10. ledna

Profesionální fotograf divoké přírody a ambasador značky Nikon pro Českou republiku Petr Slavík – **(foto 7)** – se zhostil vyprávění o velkých šelmách.

KOČKY ČTYŘ KONTINENTŮ

Čtvrtek 24. ledna

Fotograf a cestovatel Vladimír Čech mladší se svým otcem cestuje po světě a dokumentuje vrcholové predátory.

NEZNÁMÝ ÍRÁN

Čtvrtek 7. února

Ředitel plzeňské zoo přiblížil svou expedici do Íránu a podíl na studování zmije Latifovy.

ZA PLAZY ARMÉNIE

Čtvrtek 21. února

Zoolog Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou přednášel o pozorování a focení arménských plazů a o historických památkách.

ZA CHŘESTÝŠI DO MEXIKA

Čtvrtek 7. března

Chovatel jedovatých hadů z plzeňské zoo se zaměřil na expedici za chřestýši a tamní flórou do Mexika.

Výstavy

ZVÍŘATA ÚSTECKÉ ZOO OČIMA VÝTVARNÍKŮ

22. května – 31. srpna

Díla třinácti výtvarníků z Univerzity třetího věku UJEP v Ústí nad Labem byla vystavena v pavilonu slonů. Svým osobitým způsobem zachytili studenti specifické a charakteristické rysy vybraných obyvatel zoologické zahrady.

VÝSTAVA PAVLA KANTORKA – PSI A JINÁ ZVÍŘÁTKA V ZOO

Pondělí 10. června – pondělí 12. srpna

Výstava pod širým nebem byla umístěna v okolí Venkovského dvorku. Obsahovala 60 kreslených vtipů významného kreslíře a humoristy a nabízela možnost zapojit se do soutěže. Výstavu zajistil spolek InGarden za finanční podpory statutárního města Ústí nad Labem.

VÝSTAVA SLONÍCH OBRAZŮ

Pondělí 2. – pondělí 23. prosince

V Informačním středisku města Ústí nad Labem se konala prodejní výstava děl slonice Delhi (**foto 8**). Všechny obrazy měly své unikátní jméno a k prodeji byly od 400 do 2 000 Kč. Součástí každého díla či setu děl byla jako dárek také fotografie, na které Delhi konkrétní obraz tvořila. Část výtěžku putovala na podporu spolku Save Elephant, který se zabývá pomocí národním parkům a ochranářům v boji proti pytláctví a obchodu se slonovinou.

Spolupráce se školami a zájmovými skupinami

V roce 2019 bylo v nabídce 18 různých vzdělávacích programů, které jsou určeny pro žáky všech typů škol. Od začátku roku byl nově zaveden program Vzhůru na krmítko, který je zaměřen na zpěvné ptactvo a probíhá pouze v zimních měsících. Hlavním výukovým místem je Zooškola Heinricha Lumpeho, která byla dovybavena díky projektu Obohacení výukových programů v Zoo Ústí nad Labem podpořenému Ústeckým krajem. Podle typu programu je využívána zooškola vybavená dataprojektorem, dermoplastickými materiály, pracovními listy a dalšími pomůckami. Cena programů je 20 Kč za osobu, během letní a přechodné sezóny platí účastníci také vstupné dle platného ceníku. V zimní sezóně (listopad–únor) nabízí zoo školám slevovou akci, kdy při využití výukového programu účastníci neplatí vstupné. V tomto období je zájem o programy největší. Informace o cenách a nabídce programů jsou pravidelně zasílány školám v Ústí nad Labem, Litoměřicích, Děčíně, Teplicích a přilehlých oblastech. V roce 2019 se uskutečnilo 101 programů s 1 825 účastníky.

Zoo nabízí komentované prohlídky s možností využití zoovláčku, prohlídkou pavilonů včetně ukázky přírodnin. V roce 2019 probíhala užší spolupráce s domovy pro seniory, které využily nabídku prohlídky areálu s průvodcem. Celkem bylo realizováno osm prohlídek se 189 účastníky.

Pro organizátory příměstských táborů nabízela zoo možnost využití areálu zahrady se zajištěným celodenním programem (beseda, výukový program, komentovaná prohlídka, projížďka zoovláčkem, propagační před-

měty). V roce 2019 využilo nabídky celkem 122 účastníků v šesti turnusech.

V letních měsících (konec června – srpen) zorganizovala zoo opět večerní komentované prohlídky (**foto 9**), o které je každoročně velký zájem. Prohlídky se konaly v pátek vždy jedenkrát za 14 dní, zájemci se museli objednat předem, neboť počet osob byl omezený. Návštěvníci tak mohli zažít nezapomenutelnou atmosféru liduprázdné noční zahrady doplněnou komentářem průvodců.

V září proběhlo setkání s pedagogickými pracovníky a rodinnými příslušníky z Burgers' Zoo a Apenheul Primate Park. Připravena byla prohlídka areálu a představení edukativních prvků a zázemí Zooškoly Heinricha Lumpeho.

V prosinci proběhla akce pro děti z MŠ a 1. a 2. tříd ZŠ zaměřená na zdobení vánočních stromečků jednoduchými krmítky pro zpěvné ptactvo, která děti samy vytvořily nebo připravily. Součástí je vždy i povídání o pozorovaných druzích ptáků a důležitosti zimního přikrmování. V roce 2019 se této akci zúčastnilo šest tříd ze čtyř škol s celkovým počtem 127 dětí.

V jarních měsících byla ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně realizována výuka předmětu role moderních zoologických zahrad v ochraně přírody, jíž se zúčastnili studenti v počtu 15 osob. V květnu byly stejnou univerzitou organizovány návštěvy zoo v rámci předmětu digitální fotografie, celkem je absolvovalo 60 studentů Univerzity třetího věku.

Ve spolupráci s DDM pracoval v roce 2019 přírodovědný kroužek pro děti od 9 do 13 let, schůzky probíhaly v Zooškole Heinricha Lumpeho a v areálu zoologické zahrady. Pracovník oddělení se účastnil i vzdělávacích seminářů EVVO pořádaných Ústeckým krajem.

Komentovaná krmení a setkání u zvířat

V roce 2019 probíhaly pravidelné předváděcí akce a komentovaná krmení zvířat na deseti místech, většina z nich se konala během letní sezóny v čase od 10.00 do 17.30 hodin. Pravidelnost u jednotlivých ukázek byla různá, některé se uskutečnily denně, jiné pouze během víkendů a svátků. Největšímu zájmu se těšilo komentované krmení lemurů a letové ukázky dravců, které zajišťuje externí sokolník.

Projekty

V roce 2019 se podařilo získat finanční podporu dvou subjektů – Krajského úřadu Ústeckého kraje (KÚ) a Ministerstva životního prostředí (MŽP), takže v areálu zoo vznikla nová místa pro poučení i zábavu, proběhly různé aktivity pro veřejnost a pro školy a byly obohaceny vzdělávací programy.

1. Ptačí eldorádo

Edukativní panel v podobě pexesa se zimujícími druhy ptáků, opatřený QR kódem odkazujícím na novou sekci webových stránek s informacemi o druhu, fotografiemi a možností přehrání zpěvu. Projekt byl podpořen MŽP, schválená dotace: 37 200 Kč.

2. Ohrožený svět zvířat

Dva edukativní panely v blízkosti pavilonu exotária. Bludiště s úkolem najít správné prostředí ohrožených druhů a netradiční pexeso s hledáním dvojic dospělec a mládě. Projekt byl podpořen MŽP, schválená dotace: 61 200 Kč.

3. Vydání sborníku odborných prací Fauna Bohemiae septentrionalis, Tomus 43

Projekt podporuje MŽP již mnoho let. Jedná se o publikaci formátu A5, v níž jsou otištěny odborné příspěvky ze zoo a stavy zvířat včetně statusu ohrožení. Schválená dotace: 41 600 Kč.

4. Noc snů

Tradiční akce celoevropského charakteru je věnována handicapovaným a postiženým dětem, pro které je připraven speciální program a dárky. Projekt byl podpořen KÚ, schválená dotace: 50 000 Kč.

5. Obohacení výukových programů v Zoo Ústí nad Labem

V rámci projektu bylo pořízeno několik nových prvků (**foto 10**), které rozšíří

a z kvalitní realizaci výukových programů pro žáky všech věkových kategorií v zooškole a usnadní školákům samostatnou práci v areálu. Projekt byl podpořen KÚ, schválená dotace: 53 383,31 Kč.

Projekty na ochranu přírody

Zoo podporuje již dvanáctým rokem ochránářský a výzkumný projekt Pesisir Balikpapan, který probíhá v Indonésii na ostrově Borneo. Vědecký pracovník tráví část roku přímo v terénu, spolupracuje s místními komunitami, popřípadě řídí činnost z ČR, průběžně připravuje zprávy, které jsou následně umístěny na webových stránkách zoo. Souhrnné aktivity v daném roce jsou zveřejněny i ve výroční zprávě.

Komerční akce

Zážitkové programy (probíhají po celý rok)

Již devět let jsou v nabídce výchovně-vzdělávací zážitkové programy. Veškeré informace včetně pravidel, podmínek a ceny jsou zveřejněny na webových stránkách zoo. Vzhledem k eutanazii slonice Kaly byly zážitky u slonů omezeny a z bezpečnostních důvodů (chování dvou dospívajících samců) bylo také pozastaveno krmení žiraf. V roce 2019 využilo nabídky zážitkových programů celkem 29 osob (krmení tuleňů – 12, krmení surikat – 7, krmení žiraf – 5, jeden den chovatelem slonů – 5).

Služební a pracovní cesty

Pracovníci ÚKV se pravidelně účastní jednání komise propagace a marketingu UCSZOO (Zoo Olomouc 20.–22. listopadu 2019).

Adopce a patroni

Ing. Ingrid Veselá Volfová

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
4. třída ZŠ a MŠ Brná	2 500	kajmánek malý
Agentura práce Gadasová, s. r. o.	4 000	pekari páskovaný
Agraelus	10 000	tapír čabrákový
Antal Lukáš a Šťastná Pavla, Štětí	4 000	nandu pampový
Aoyama Automotive Fasteners Czech, s. r. o.	7 000	jeřáb mandžuský
Bartoš Petr, Ústí nad Labem	1 000	sklípkan kadeřavý
Bezouška František, Ústí nad Labem	1 000	sklípkan Smithův
Bíl Jan, Ing., Krupka	3 000	kočka slaništní
Boček Filip, Teplice	1 500	kaloň pobřežní
Bretová Monika, Praha 7	6 000	aigátor americký
Budinský Vladimír, Ústí nad Labem	4 000	emu hnědý
Buldra Míla, Ústí nad Labem	2 500	výr velký
Centrální operační sály Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem	4 000	nandu pampový
Cimbota Tomáš, Mgr., Olomouc	10 000	osel somálský
Cimerman Jakub, Lovosice	1 000	želva stepní
Cimerman Martin, Lovosice	6 000	lemur kata
Černovská Dana, Roudnice nad Labem	4 000	nandu pampový
Čeřovští Barbora a Alexandr, Ústí nad Labem	2 000	ovce domácí – kamerunská
děti a rodiče z MŠ U Plavecké haly, Ústí nad Labem	4 000	surikata
Dětský domov a Školní jídelna, Špálova 2, Ústí nad Labem, Rodinná skupinka – Sluníčka	2 500	tana severní
Dvořák Marcel, Ústí nad Labem	4 000	velemyš obláčková
Endrštová Jiřina, Mgr., Lubná u Rakovníka	12 000	vlk hřivnatý
Fajtovi a Urbánkovi, Ústí nad Labem	14 000	anoa nížinný
Fialová Eva, poslankyně PS PČR (ANO 2011)	30 000	slon indický
Finanční účetárna PIERBURG, s. r. o.	2 500	sovice sněžní
Frinta Martin, MUDr., Litoměřice	4 000	nosál bělohubý
Frintová Libuše, MUDr., Litoměřice	4 000	nosál bělohubý
Frintová Tereza, MVDr., Semily	5 000	kočkodan Brazzův
Grunt Stanislav, Litoměřice	1 000	korálovka sedlatá sinaloaská
Gyra Horst, Litvínov	2 500	puštík bělavý pobaltský
Hlavatý František, Ing., Ústí nad Labem	5 000	lviček zlatý
Houdková Markéta, Bc., Ústí nad Labem	1 000	pralesnička strašná
Hrdá Eva a Valentová Eva, Přelouč	2 000	chameleon jemenský

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Hronová Lucie, Ústí nad Labem	1 000	piraňa Nattererova
Hubková Eva a Malý Libor, Praha	15 000	levhart mandžuský
Huja Miloš, Ředhošť	2 000	koza domácí – holandská zakrslá
Chladová Irena, Ústí nad Labem	3 500	korunáč vějířový
Chocholoušovi Kateřina a Vítek, Ústí nad Labem	1 500	kaloň pobřežní
ICEN'GO! CZ, s. r. o.	35 000	žirafa Rothschildova
Jarolímková Ina, Ústí nad Labem	6 000	lemur kata
Jaroš Jan, Ústí nad Labem	4 000	surikata
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	5 000	pony šetlandský
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	5 000	lama krotká
Kačírkovi Ani@Miloš, Chlumec	1 000	zmije obecná
klub žen-šen: Ludmila, Jitka, Iveta a Richard z UL	2 000	čukvala zavallitá
Kolankiewiczová Lucie, Ústí nad Labem	4 000	surikata
kolektiv pracovníků Katedry jaderných reaktorů ČVUT FJFI	10 000	lenochod dvouprstý
Kolská Zdeňka, Praha	1 000	sýček obecný
Kopáčová Olga, Praha	1 500	trnorep skalní
Kořínek Milan a Čavdarová Katka, Zabušany	1 000	kožnatka čínská
Kořínkovi Marie a Milan, Zabušany	1 000	pralesnička strašná
Kostka Miloš, Most	1 500	sova pálená
Králová Bára, Ústí nad Labem	2 000	krajta zelená
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1 000	želva amboinská
Krausová Zdeňka, Dolní Zálezly	4 000	pekari páskovaný
Křtěnová Kastlová Pavlína, Teplice	2 000	leguán kubánský
Kubištová Jitka, Ústí nad Labem	2 500	puštitk bělavý pobaltský
Lahovská Růžena, Nováková Pavel a David, Ústí nad Labem	2 000	leguán kubánský
Lauková Hana, Most	1 000	piraňa Nattererova
Lauková Milada, Most	1 000	pralesnička azurová
Lojkásek Otakar, Praha 6	15 000	medvěd malajský
Lojkásková Hana, Praha 6	8 000	gibbon bělolící
Lužina Jan, Teplice	1 500	majna Rothschildova
Lužinová Eliška, Teplice	1 500	majna Rothschildova
Lužinová Veronika, Teplice	2 500	kajmánek malý
Mandovcová Dagmar, Ústí nad Labem	5 000	makak kápový
Mandovcová Dášenska, Ústí nad Labem	4 000	kosman zakrslý
manželé Jelenovi, Hostivice	3 500	ara arakanga
Marečková Jana, Chomutov	2 000	hroznýšovec duhový
Marie, Jířkov	1 000	scink dlouhohohý

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Markalousovi, Liberec	1 000	karetka novoguinejská
město Bílina	20 000	irbis
Mikolášovi, Roudnice nad Labem	1 000	sýček obecný
Mikulcová Jana, MUDr., Rumburk	5 000	sup himálajský
Mužik Jan, Ústí nad Labem	5 000	kabar pížmový
Nováková Helena, Ústí nad Labem	1 000	agama koččinčinská
Nováková Eva a Jaroslav, Ústí nad Labem (ANO 2011)	15 000	gepard štíhlý
Ondráčková Lucie, Třešť	6 000	lemur kata
PRAGOPOLAIR, s. r. o.	20 000	tuleň obecný
Prajerová Sabina, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Procházková Zuzana a Tereščuková Tereza, Ústí nad Labem	15 000	levhart mandžuský
rodina Achsova, Ústí nad Labem	4 000	kuandu obecný
rodina Malých, Litoměřice	3 000	kočka slaništní
rodina Škrekova, Ústí nad Labem	2 000	leguán kubánský
RONICA, s. r. o.	6 000	lemur kata
Rothová Lenka, Trmice	1 200	ropucha argentinská
Řehák Vlastimil, Vědomice	5 000	lviček zlatý
Řeháková Alena, Vědomice	5 000	tamarín pinčí
Sekera Václav s rodinou, Mnetěš	1 000	sýček obecný
Seskupení natalem Bořislav	1 000	želva uhliřská
Sikorová Lenka, Ústí nad Labem	1 000	karetka novoguinejská
Spolchemie – Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s.	10 000	zebra Hartmannové
Sršňová Andrea, Litoměřice	1 000	agama koččinčinská
Stanislavová Zuzana, Most	3 000	kočka slaništní
statutární město Ústí nad Labem, městský obvod Neštětice	10 000	lenochod dvouprstý
Stavební odvodňovací prvky, s. r. o.	12 000	vlk hřivnatý
Stumpf Jaroslav, Ústí nad Labem	6 000	mandril rýholcí
Stumpf Jaroslav, Ústí nad Labem	5 000	sup himálajský
Svobodová Lucie, Šercl David, Dobřichovice	1 500	kaloň pobřežní
Šalatová Dana, Žim	5 000	kočkodan diadémový
Šlégrová Eva, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Šmejkalovi Radek a Radomíra, Dolní Zálezly	2 500	výr velký
Štíhl Luboš, Ing., Trmice	3 000	trnucha skvrnitá
Švejdar Jaroslav, Ústí nad Labem	6 000	lemur kata
Švejdar Jaroslav, Ústí nad Labem	5 000	lviček zlatý
Tomas Martin, Mgr., Litoměřice	5 400	makak káповý
TOMÁŠ – stavebniny, spol. s r. o.	10 000	lenochod dvouprstý
Tomáš Kříž, ELEKTROOPRAVY, Praha	2 500	lorí zelenoocasý

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Vajdová Hana, MUDr., Ústí nad Labem	1 000	rosnice siná
Vaněčková Monika, Ústí nad Labem	5 000	vydra malá
Výborní Dana a Dušan, Sebzubín	1 000	sýček obecný
Zahrádka Tomáš, Ústí nad Labem	1 000	korálovka mexická
zaměstnanci firmy Cviček, s. r. o.	10 000	zebra Hartmannové
Zaplatílek Květoslav, Ústí nad Labem	1 000	piraňa Nattererova
Zaplatílková Eva, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Zefová Linda a Novák Patrik, Ústí nad Labem	2 000	chameleon jemenský
ZŠ s RVMPP Buzulucká Teplice	1 000	čukvala zavalltá
ZŠ s RVMPP Buzulucká Teplice	2 500	výr velký
ZŠ s RVMPP Buzulucká Teplice	6 000	lemur kata
žáci 4.A, 4.B ZŠ Velké Březno	1 000	želva zubatá
žáci a zákyně Základní školy Teplice, U Nových lázní 1102	1 500	sova pálená
žáci SŠ obchodu, řemesel, služeb a ZŠ Ústí nad Labem	1 000	čukvala zavalltá
žáci ZŠ Dubí 1	5 000	alpaka
žáci ZŠ Jiříní, Ústí nad Labem	5 000	tamarín pinčí
žáci ZŠ Jiříní, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
žáci ZŠ Svážná, Most	1 500	sova pálená

Patroni

Jméno, název firmy	Částka	Zvíře
22. ZŠ Vojnovičova, třída 5.D 2018/2019	3 290	slon indický
Advice, společnost s ručením omezeným	1 000	agama kočičínská
Advice, společnost s ručením omezeným	1 000	vydra malá
Ciboch Zdeněk – realitní makléř RE/MAX Ústí nad Labem	1 000	surikata
Ciboch Zdeněk – realitní makléř RE/MAX Ústí nad Labem	1 000	írbis
Cimboto Tomáš, Mgr., advokát a patentový zástupce	10 000	kuandu obecný
Černocká Petra, Praha	10 000	orangutan bornejský
Červená Dana, Kadaň	1 000	slon indický
Červená Jana, Kadaň	2 000	slon indický
Čiháková Lucie, Ústí nad Labem	1 000	írbis
Dudáček Tadeáš Darek, Praha	1 000	lenochod dvoupřstý
Franěčkoví Jana a Vladimír, Aš	1 000	surikata
Hogenovi, Osek	2 000	tamarín pinčí
Janečková Michaela „Míša“, Mělník	1 000	lenochod dvoupřstý

Jméno, název firmy	Částka	Zvíře
Janota Miroslav, Zabuřany	1 000	kaloň pobřežní
Kačincová Kačka, Postoloprty	1 000	žirafa Rothschildova
Kadlecová Ivana, Ústí nad Labem	2 000	lev konžský
Kohoutová Lucie, Křivoklát	5 000	orangutan (kříženec)
Kořánová Tereza, Ústí nad Labem	1 000	žirafa Rothschildova
Koudelkovi, Ústí nad Labem	5 000	lenochod dvouprstý
Kraus Tomáš, Žatec	1 000	želva tlustohrálá
Krejčí Stanislav, Dobříš	1 000	medvěd malajský
Laube Hana, Lovosice	1 000	orangutan bornejský
Lomíčková Taťána, MUDr., Praha 6	1 500	tuleň obecný
Lukeš Lukáš, Praha	1 000	lenochod dvouprstý
Malinová Karolína, Ostrava	1 000	tygr malajský
Mičánová Milada, Praha	1 000	slon indický
Müllerová Hana, Teplice	2 000	gepard štíhlý
Musil Pavel, Bílina	1 000	velbloud dvouhrbý
Němec Daniel, Teplice	1 000	tuleň obecný
Nosková Hana, Opava	2 400	tuleň obecný
Pešková Mirka, Praha	1 000	orangutan bornejský
Pospíšilová Petra, Krupka	1 500	lemur kata
Pracný Jiří, Praha	10 000	orangutan bornejský
rodina Stránských, Ústí nad Labem	4 000	lemur kata
Skender Almi, Bílina	2 000	irbis
Sommer Jan, Ústí nad Labem	1 000	allgátor americký
Sommerová Lenka, Ústí nad Labem	1 000	tapír čabakový
Škuta Matěj, Praha	1 200	lenochod dvouprstý
Tvarůžková Daniela, Bruntál	1 000	sup himálajský
Waliszewská Jarmila, Ostrava	2 000	slon indický
Zahradníčková Anna, Most	2 000	surikata
Zefová Linda a Novák Patrik, Ústí nad Labem	1 000	lenochod dvouprstý
žáci 1. ZŠ Lovosice	11 000	irbis
žáci a učitelé ZŠ Teplice, Maxe Švabinského 1743	1 000	surikata
žáci Základní školy Ústí nad Labem, Hluboká	8 000	levhart mandžuský
žáci ZŠ a MŠ Ústí nad Labem, Nová 1432/5, příspěvková organizace	9 018	žirafa Rothschildova

Provozní
útvár

Činnost provozního útvaru

Libor Ipser, Ing. Roman Končel

Úsek údržby se stejně jako v předešlých letech podílel i v roce 2019 na pravidelné údržbě areálu zoologické zahrady, Centra pro zvířata v nouzi i areálu Vrstevnice. Zároveň spolupracoval na úseku fyzického zajištění BOZP, dopravy, ale i budování části staveb určených k chovu zvířat. Úsek údržby se také podílel na zajišťování ně-

kterých veřejných zakázek a opravě vzniklých havarijních stavů. Zoologická zahrada opět obdržela od zřizovatele, statutárního města Ústí nad Labem, účelové příspěvky, které byly použity na řešení jak havarijních situací a problematiky bezpečnosti práce, tak na běžné opravy a úpravy areálu zoo. Tyto finance byly poskytnuty jak na investiční, tak na neinvestiční činnosti a jejich realizací byl pověřen úsek údržby.

Účelové příspěvky od zřizovatele na řešení provozních a havarijních situací:

Hlavní činnost

Dokončení a otevření expozice vyder malých:

- Tato expozice byla slavnostně otevřena za účasti britského odborníka na zoo Anthonyho Sheridana, náměstků primátora Ing. Nechybové, Mgr. Vlacha a dalších pozvaných hostů z řad zastupitelů, starostů městských obvodů a návštěvníků dne 13. dubna 2019.
- Cílem otevření této expozice bylo umožnit návštěvníkům pozorovat tato zvířata i v zimních měsících, což bylo zajištěno. Zároveň bylo naším cílem odbourání pravidelného stěhování tohoto druhu zvířat na zimoviště a zase z něj, a tím zajištění lepších životních podmínek vyder malých (**foto 1**).

Dokončení rekonstrukce výběhu tapírů se spoluúčastí a významným podílem financování Nadací ČEZ:

- I tato expozice byla slavnostně otevřena společně s nově vybudovanou expozicí vyder malých dne 13. dubna 2019. Pro rekonstrukci této

expozice jsme se rozhodli kvůli zlepšení podmínek chovu tapíra čabrakového (**foto 2**), který je novým druhem chovaným v naší zoo. Proto bylo nutno přistoupit v souladu s požadavky na chov tohoto druhu k úpravám nejen estetickým, ale i bezpečnostním.

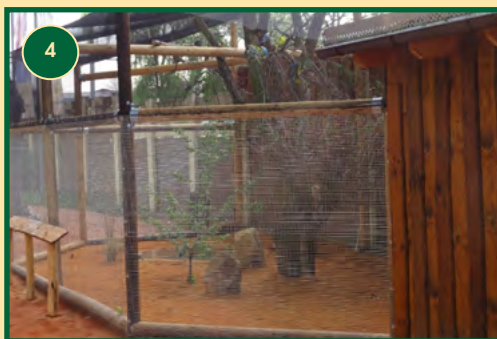
Spoluúčast na vybudování Naučné včelí stezky společně se statutárním městem Ústí nad Labem:

- K vybudování Naučné včelí stezky jsme přistoupili po dohodě se statutárním městem Ústí nad Labem a zejména s Českým svazem včelařů Ústeckého kraje. Úsek údržby se podílel na dokončovacích pracích a spolupracoval na umístění jednotlivých prvků této naučné stezky a osazení včelích úlů (**foto 3**).
- Naučná včelí stezka byla slavnostně otevřena 13. dubna 2019.

Otevření nové expozice ptáků Austrálie:

- Úsek údržby se podílel na kompletním vybudování této expozice (**foto 4**), která je umístěna ve spodní části zoologické zahrady vedle nástupního místa do zoovláčku a byla vybudována částečně vlastními náklady zoo a částečně z finančních prostředků statutárního města Ústí nad Labem.
- Tato expozice byla slavnostně otevřena za účasti náměstkyně primátora Ing. Věry Nechybové, některých zastupitelů, starostů městských obvodů a návštěvníků dne 1. května 2019.

Nákup smykového nakladače a realizace související veřejné zakázky (hodnota 1 200 000 Kč):

- Důvodem nákupu smykového nakladače byla potřeba tohoto stroje

pro každodenní práci při různých činnostech v zoo (**foto 5**). Byl zakoupen jako náhrada za stávající (poruchový) stroj.

Nákup devíti kontejnerů na odpad (hodnota 350 000 Kč):

- Kontejnery byly nakoupeny pro zefektivnění odvozu a skladování odpadu (**foto 6**), zejména hnoje u jednotlivých expozic, a pro zlepšení hygienických podmínek v zázemí zoo.

Realizace studny na Vrstevnici z důvodu nutnosti zajištění vody:

- Byly provedeny základní práce nutné pro nalezení zdroje vody.

Kompletní rekonstrukce střech na kotcích v Centru pro zvířata v nouzi:

- Důvodem této akce byl dlouhotrvající havarijní stav střech, způsobující zatékání do kotců.

Zajištění projektové dokumentace k investičním akcím:

Jedná se o několik staveb, u nichž je potřeba zajistit projektovou dokumentaci, aby se mohlo přistoupit k realizaci vlastní stavby.

- Studie expozice ptáků jihovýchodní Asie – je hotova, zbývá projektová dokumentace
- Skutečné provedení stavby expozice vydry malé – je hotovo
- Skutečné provedení stavby expozice tučňáků – je hotovo

Zajištěna výměna z důvodu zvýšení BOZP na pracovišti:

- Kompletní výměna elektroinstalace v zázemí pavilonu šelem
- Vybudování nové filtrace bazénů v pavilonu šelem
- **Osazení bezpečnostních prvků v pavilonu šelem a vybavení pavilonu novými vjezdovými vraty:**

Jedná se o instalaci systému průchozích mříží a zrcadel, která umožňují bezpečný monitoring nepřehledných míst v expozicích velkých šelem a na chodbách pavilonu šelem.

- Dokončení vyhlídky u expozice vodních ptáků a zvětšení vodní nádrže

- Vybavení prostoru pro letové ukázky dravců zázemím pro welfare dravců a celková úprava prostoru **(foto 7)**

- Vybudování nové lávky k Zooškole Heinricha Lumpeho **(foto 8)**

- **Úpravy horní expozice gepardů:**

Bylo provedeno odkanalizování celé budovy včetně vnitřních prostor, vybudována odpočinková místa pro gepardy a realizováno obložení části stěn umožňující lepší hygienické podmínky ustájených zvířat.

- Předělání expozice pro kusky medvědů v pavilonu exotária **(foto 9)**

- Nákup štěpkovače pro zahradnictví

- Osazení nových vrat a oprava omítky v expozici orangutanů

- Osazení nových vrat a nové obložení seníku v expozici oslů somálských

- Výměna plotu na zahradnictví

- Oprava krmíště u velbloudů

- Nákup a instalace nových protipožárních hydrantů

Další provozní činnosti:

- Pořízení kamerového systému k monitorování zvířat na zimovišti **(foto 10)**
- Oprava havarijního stavu na vodovodním řadu ve spodní části zoo
- Oprava části zborčeného příkopu v expozici slonů
- Vybavení Centra pro zvířata v nouzi nábytkem a novým mycím dřezem
- Vybavení a kompletace klece pro zabavené nosáky v Centru pro zvířata v nouzi
- Kompletní výměna elektroinstalace na zimovišti
- Zastínění ve výběhu velbloudů
- Dokončení rekuperace ve stáji žiraf
- Náhrada rozbitých skel u orangutanů, včetně opravy fasády

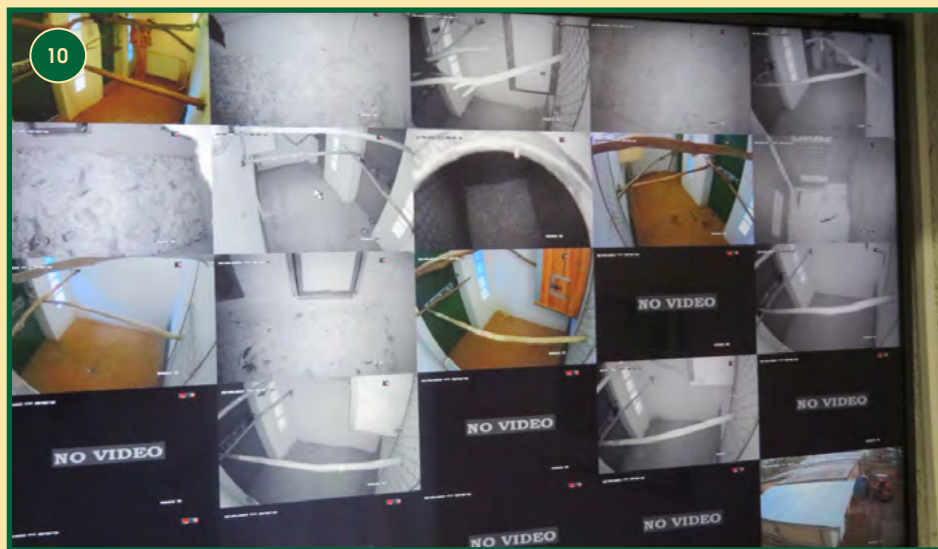
- Náhrada rozbitých skel u tučňáků brýlových
- Nákup nových napájecích žlabů
- Řešení havárie a celková rekonstrukce koupelny v jednom ze služebních bytů pracovníků zoo

Účast na zasedání technické komise UCSZOO (27.–29. 11. 2019)

Zasedání technické komise bylo zacíleno na využití vody v zoo, její čištění a další využití. Součástí byla mimo jiné návštěva Technické univerzity v Liberci s ukázkou výzkumu nanotechnologií a vodohospodářské laboratoře.

Veřejné zakázky:

- Nákup smykového nakladače

Personální
obsazení

Personální obsazení zoo k 31. 12. 2019

Vedení zoo

Ing. Roman Končel – ředitel organizace

Jana Řičáňková – vedoucí kanceláře ředitele

Klára Benešová – asistentka ředitele

Ing. Michaela Matkovičová – asistentka ředitele (mateřská dovolená)

Ing. Lukáš Štěřba – zástupce ředitele pro péči o zvířata a zahradnictví
(od 16. 8. 2019)

Ing. Petra Padalíková – vedoucí ZÚ (mateřská dovolená)

Nikola Roštejnská – vedoucí ÚKV (od 17. 8. 2019)

Milena Hladíková – vedoucí návštěvnického servisu

8 osob

Odborní pracovníci zoo

Ing. Pavel Král – zoolog

Ing. Eliška Barcalová – zooložka

Lukáš Ševcovic – zoolog

Mgr. Martina Dvořáková – zooložka (mateřská dovolená)

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D. – vědecký pracovník (projekt Pesisir
Balikpapan)

Marcela Vaňková – krmivářka

6 osob

Další vedoucí pracovníci

Soňa Svobodová – vedoucí zahradnického úseku (od 1. 8. 2019)

Jaroslava Ježková – vedoucí Centra pro zvířata v nouzi

Libor Ipser – vedoucí úseku údržby

Jaroslav Havlíček – mistr střediska dopravy

4 osoby

Zaměstnanci

Zoologický útvar – 33

Ekonomicko-personální útvar – 4

Útvar kontaktu s veřejností – 2

Návštěvnický servis – 3 + 2 letní pokladní

Provozní útvar – 12

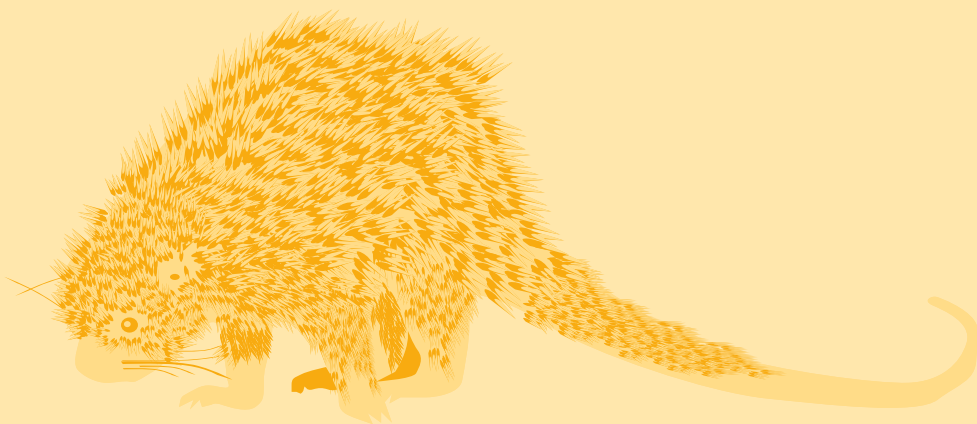
Botanický úsek – 7

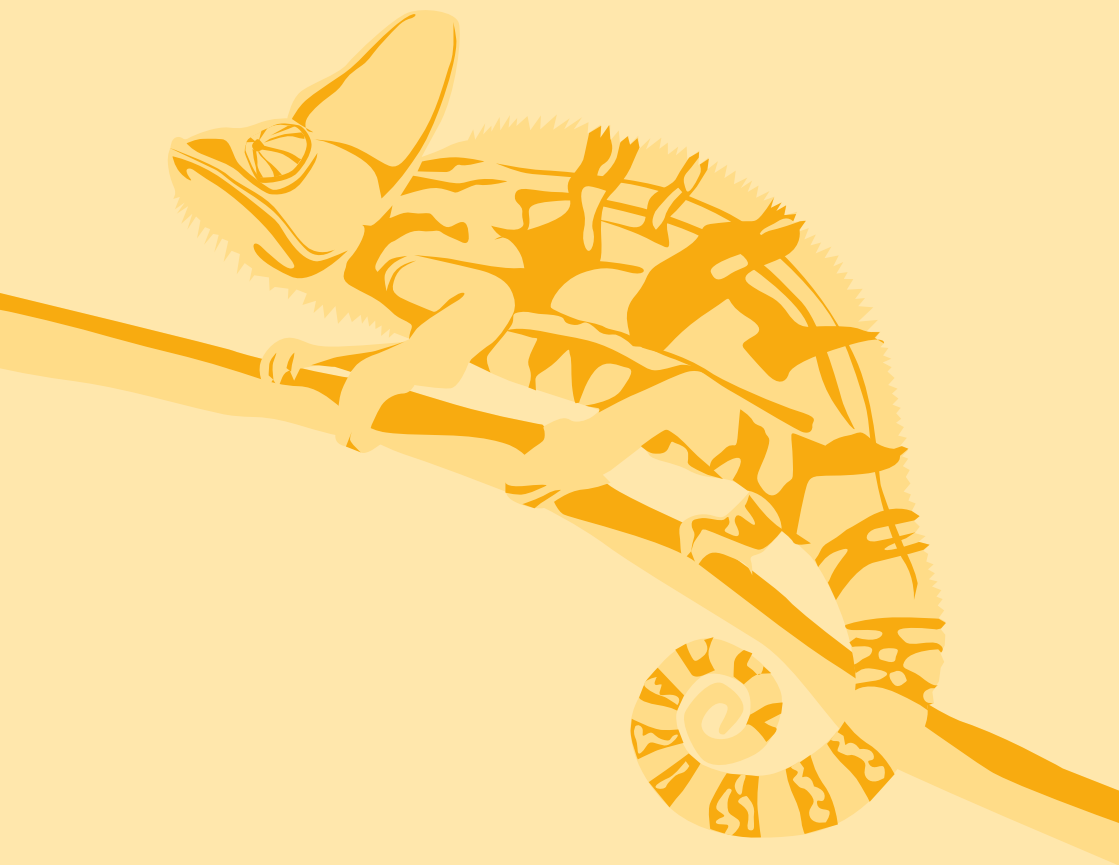
Centrum pro zvířata v nouzi – 5

68 osob

CELKEM kmenových zaměstnanců – 86 osob

Pracovníci na VPP – 4

Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p. o.
Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
e-mail: zoo@zoousti.cz
tel.: +420 475 503 354
Internet: www.zoousti.cz; www.choboti.cz